

Naročnina listu: --
Celo leto . . . K 10--
Pol leta . . . " 5--
Cetrt leta . . . " 2-50
Mesečno . . . " 1--
Zunaj Avstrije: ----
Celo leto . . . " 15--
Posamezne številke
-- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 v. in
 od 6 redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 — popust —
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračaja.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroska ulica 5. Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Boj za Lvov.

Naše čete naskočile Grodek in zasedle zahodni del mesta. — Severno od Sieniave vrgli naši Ruse čez državno mejo. — Zavezniške čete v polkrogu korakajo proti Lvovu. — Naši Italijane na celi črti krepko odbili. — Srbi in Črnogorci v Albaniji. — Rumunija in Bolgarija se še nista odločili.

Položaj sv. stolice po l. 1870.

Dr. —k—. Ko se je Italija izneverila trozvezi in potegnila meč proti svojima zaveznicama, se je jasno pokazalo, v kakšnih razmerah je bil zadnjih 45 let poglavar katoliške cerkve. Tolikokrat so ne samo nasprotniki, temveč tudi dobri, a slabo poučeni katoličani smatrali za malenkostno demonstracijo, ako smo imenovali papeža „vatikanskega jetnika“. Kolikokrat so nasprotni listi raznih barv, zabavljali na „klerikalne“, „ultramontane“ težnje, če smo na katoliških shodih zahtevali popolno prostost za papeža! Sedaj se je pokazalo, kako utemeljeno je bilo oboje. Poglejmo na kratko, v kakšnem položaju je sv. stolica po okupaciji Rima l. 1870!

Ko je dne 17. marca 1861 Viktor Emanuel II. prevzel naslov italijanskega kralja, je imela papeževa država le še nekaj nad četrtino prejšnjega obsega. Rim je bil že proglašen za glavno mesto zedinjene Italije in bilo je samo vprašanje časa, kdaj bo prejšnji sardinski in piemontski kralj našel povod, zasedeti zadnji ostanek papeževega ozemlja in njegovo prestolno mesto. Ko je bil dne 2. septembra 1870 Napoleon III. s svojo vojsko pri Sedanu ujet, je zahteval Viktor Emanuel od Pija IX., da privoli v okupacijo Rima in ozemlja, kar ga je še bilo v njegovi oblasti, češ, da je to potrebno za varnost Italije in papeža samega. Pij IX. je to zahtevo dne 11. septembra 1870 zavrnil. Še isti dan je dal kralj svojim na meji papeževe države zbranim četam povelje za prodiranje. Dne 19. septembra je prišla italijanska armada pod vodstvom generala Cadorna pred Rim in dan pozneje so italijanski topovi razstrelili staro Avadianovo ozidje na vzhodni strani pri mestnih vratih Porta Pia. Papežev general Kanzler se je nato po naročilu svojega gospoda udal. Drugi dan oktobra 1870 se je vršilo ljudsko glasovanje, pri katerem je bilo oddanih 133.681 glasov za združenje Rima in papeževega ozemlja z Italijo in 1507 glasov proti njej. Na to tragi-

čomedijsko spominja še danes v Rimu trg „Piazza del Plebiscito“ in pa kraljev naslov „per volonta della azione Re d'Italia, po volji naroda kralj italijanski“. Teden dni pozneje, dne 9. oktobra, je izšel odlok, s katerim je Viktor Emanuel proglašil aneksijo cerkve države.

Kar se je zgodilo l. 1870 ni samo nasilno absorpiranje male države po večji, temveč je dalekosežna mednarodna zadeva; kajti kršila se je neodvisnost poglavarja svetovne cerkve. Italijanska okupacija Rima je vzela papežu dejansko in vsestransko svobodo, ki jo mora imeti za vlado vesoljne cerkve. To je pokazala sedanja vojska.

Takoj po okupaciji so druge države čutile in priznale, da se v tem slučaju ne gre samo za krivično postopanje države proti državi, ampak za nekaj več. Pa kdo naj bi bil uveljavil svoj „več“? Prusija je bila z drugimi nemškimi državami v vojski s Francosko, Avstrija je bila oslabiljena po vojski l. 1866. Pruski kralj, poznejši prvi nemški cesar Viljem je rekel deputaciji katoliških malteških viteзов pri nekem sprejemu v Versaillesu: „Okupacija Rima je nasilstvo in predrznost od strani Italije; po sklepu vojske bom z drugimi vladarji storil korake proti temu.“

Pa prišlo je drugače. Prvi nemški državni zbor se je v udanostni adresi na cesarja izjavil za to, da se v zadevah tujih držav ne posreduje. Avstrija se je temu naziranju pridružila in izjavila, da smatra rimsko vprašanje za notranju politično zadevo nove Italije. Italija pa je na videz zajamčila papežovo suvereniteto in svobodo s postavo z dne 13. maja 1871.

Garancijska postava je sklenjena od italijanskega parlamenta in sankcionirana od italijanskega kralja, je torej zgolj zakon italijanskega kraljestva. V naslednjem podamo bistvene določbe. Po tej postavi je papež suveren, njegova oseba je nedotakljiva. Atentati proti njemu se kaznujejo, ka-

kor atentati na druge suverene (§ 1). — Papežu pristojajo kraljeve časti. Njegova od katoliških dvorov priznana prednost ostane nemotena. Kot suveren ima pravico, v svoji službi imeti stražo (gardo), ki je podložna njegovim poveljem (§ 3). — Zakon prepoveda papežu Vatikan, Lateran in malo vilo v Castel Gandolfo ob Albanskem jezeru kot eksteritorialno, t. j. ne k ozemlju italijanskega kraljestva pripadajočo last. Noben državni funkcionar ne sme kot takšen stopiti v papežovo rezidenco (§ 7). — Papež ima neomejeno pravico, dajati poverjenje lastnim poslanikom kakor tudi sprejemati poslanike, ki jih poverijo tuje vlasti pri njem (§ 11). Pri izbiranju svojih poslanikov je papež neodvisen. On odločuje o vzdrževanju ali prekinjenju diplomatskega občevarjanja ne glede na to, v kakšnem razmerju so druge države (tudi Italija?) do kakšne druge države. — Papež ima popolno pravico do svobodnega poštnega in brzojavnega občevarjanja (§ 12). — Slednjič določa garancijski zakon, da plača italijanska vlada papežu na leto 3.250.000 lir.

Na prvi pogled bi se zdelo, da to, kar določa garancijski zakon, papežu omogoči nemoteno vladati cerkev. Vendar papeži od Pija IX. do Benedikta XV. niso priznali garancijske postave, temveč jo odločno odklanjali. In po pravici. Že v tem je globoka žalitev papeža, da ga Italija prizna kot suverena, pa mu hoče z zakonom predpisati, v kakem razmerju naj bo s kraljestvom. Pa še tehtnejši pomisleki govore proti garancijski postavi. Kakor smo že prej omenili, je garancijska postava zakona italijanskega kraljestva. Kakor ga je zbornica sklenila in kralj podpisal tako ga lahko zbornica in kralj odpravita. Še več! Pred začetkom vojske si je dala vlada od zbornice poveriti popolno oblast ukreniti za časa vojske, kar se ji zdi primerno in koristno. Tako ima sedaj kabinet vso moč v rokah in lahko pod pretvezo državne nujnosti omeji svobodo sv. Očeta. Že prej so se večkrat slišali

LISTER.

Pismo iz Gorice.

V Maribor je došlo naslednje pismo: Kaj si ne, ki mislite o meni? A pustimo fraze, časi so preresni. Kako se imate? Ste še pri ranjenih? Pravi nič ne izvemo, tako smo zapuščene. O, tam pač ne veste, kaj je vojska! Grozno, strašno je to delo! Vam ne morem popisati; moj Bog, kaj še bo? Hišo imamo prenapolnjeno z vojaki. Me smo se stisnile vse skupaj v sirotišče s šestimi sirotkami, ki nimajo kam iti. Ves dan grom, tresk in bobnanje šrapnelov in granat, da se zemlja pretresa. Sedaj so začeli streljati tudi po noči. Celo noč nič ne spimo, vse smo že omotene. Pa kaj to! Da le sovražnik ne pride na vrsto. O joj, kako naj Vam to popišem? Italijanska granata in šrapnel se jako razločujeta od naših. Granata tuli, šrapnel cvili kot pes, zatem pok in bobnanje, da je groza. To je sedaj že četrti teden. Preje smo gledale to v okolici, a sedaj švigajo nad našimi glavami, nikjer ni človek varen, vsak trenutek smo izpostavljene smrti. V nedeljo je pričel sovražnik prvič po noči ob pol 3. uri streljati tako grozno, da smo bili vsi naenkrat na prostem, in sicer so padale granate prav v naši bližini. Strašno je bilo, granate in šrapneli so padali na naš vrt, hiše niso zadeli. To je trajalo do 11. ure. Popoldan je pričel streljati na hrib sv. Valentina. .... so naši zakopani, vrh je sovražnikov.

To je bilo grozno! Ves hrib je izgledal kot vulkan; sovražnik je meril večkrat predaleč in zadel svoje. Nad 1000 strelcev je padlo, naši iz ..... so mu jih poslali 99. Imel je ogromne izgube, naših je bilo vse skupaj ranjenih in mrtvih okoli 100. V pondeljek je pričel streljati na most čez Sočo, ki je podminiran in kake 4 metre oddaljen od nas. Sodni dan menda ne bo hujši. 123 granat je padlo, več hiš je popolnoma porušeni, druge nimajo streh, pri enih manjka cel vogel. Ranjenih je mnogo, eden mrtev. Ubijta sta tudi dva vola in en konj. Na ulici smo stale z našimi častniki in z grozo opazovale, kedaj da bo zadela granata most, dobro vedoč, da nas tedaj čaka smrt. Vsaka granata je grozno učinkovala. Zatulila peklenško, zarila se s silo 4 metre v zemljo, razpočila in bruhnila nad 20 metrov visoko. Ravnotako je bilo videti v ognju, kakor bi peklenščeke nazaj metalo. Naenkrat zatuli in pade, kakor na most. Soča se dvigne visoko kot stolp in z groznim šumom pade nazaj. Stali smo kakor okameneli in ko se je zopet zjasnilo, vidimo, da je most še cel in vslikremo hkrati: „Čudež!“ Naši so jim baterijo razstrelili, nastal je molk, le vpitje zbezanega ljudstva, in ranencev fer tuljenje živali se je slišalo. Vsak dan je hujše. Sinoči do pol ene so se streljali s strojnimi puškami; zmagali so naši in jih ujeli 1700, 500 jih je ranjenih, 100 mrtvih. V našem vrtu smo našli več šrapnelov in eno granato, ki je pa slepo padla. Krogle iz strojnih pušk so neznanosko sikale okoli naše hiše, niti na prsto si nismo upale. Šipe v oknih so že večinoma potrte, zidovje razpokano, vse se ziblje, me pa že od same nervoznosti pri

vsakem strelu od strahu poskočimo. Molite za nas, Mogoče, ko čitate ta list, nisem več med živimi. Bog daj našim srečno zmago in skorajšnji mir! Vsi so jako navdušeni in upajo na zmago. Meni jako prav pride, da sem bila pri ranjenih, tudi tukaj kakemu bolnemu pomagam.

Zakon o konfiskaciji premoženja izdajalcev.

Uradno se poroča:

Število naših sovražnikov se je pomnožilo in monarhija mora svoje moči še bolj napeti, da se jim upre, mora pa tudi vse storiti, da zaduši če mogoče s primerno ostrostjo vsako izdajalsko početje že v zarodku. Žrtve, ki jih doprinašajo zvesti državljani, ne smejo priti v nevarnost ali pa celo postati brezuspešne vsled zločinskih dejanj posameznikov. Radi tega je potrebno, da se ostrašilna moč zakona ojači in da se s kazensko odgovornostjo izdajalca združi tudi jamstvo za škodo, ki bi nastala državi iz njegovega zločina. To je temeljna misel cesarske naredbe, ki jo priobčuje uradna „Wiener Zeitung.“ Kdor dezertira kot vojak k sovražniku, kdor dvigne v vojnem času po krivem svoje orožje proti avstro-ogrski monarhiji, ali njenim zaveznikom, kdor služi sovražniku z vojninstvom ali sicer z dejanjem ali nasvetom, ta naj bo primoran odškodovati državo za svoj zločin. Zločinsko dejanje mora biti izdajalsko. Ni treba, da bi

glasovi, ki so zahtevali kljub garancijskemu zakonu, naj se proglasijo vatikanske znanstvene in umetniške zbirke za „narodno last“. Garancijski zakon prizna sicer papežu pravico, imeti poslanika tujih suverenov in držav, ne jamči pa za njih in muniteto in za možnost občevarjanja z lastnimi kabineti za slučaj vojke med Italijo in kakšno drugo državo, ki ima pri sv. stolici diplomatskega zastopnika. Prav zaradi pomanjkanja tega jamstva so avstrijski veleposlanik ter pruski in bavarski poslanik ob izbruhu vojske morali zapustiti večno mesto. Nespolejivo in s svobodo papeža nezdržljivo je tudi, da bi mu vlada kot nekakšen nadomestek za ugrabljeno zemljo plačevala letno svoto. Takšen od italijanske vlade plačan papež bi bil preveč od nje odvisen. Garancijska postava dovoljuje papežu svobodno občevarjanje z zunanjim svetom. Tudi to je samo na papirju, kakor je vojaska pokazala. Sv. Oče občejuje sedaj s svojimi nuncijami na Dunaju in v Monakovem po posredovanju španskega poslanika pri Vatikanu, s škofi v Avstriji in Nemčiji pa sploh naravnost ne more občevariti.

Garancijska postava je torej popolnoma nezadostna. To uvidijo sedaj celo drugoverci. Tako priznava n. pr. protestantska „Kreuzzeitung“ št. 275, da je imela tolikokrat ponavljana zahteva katoličanov po prostosti sv. Očeta „jako resno, in kakor se zdaj kaže, opravičeno ozadje“. Pri ureditvi evropskih razmer se mora rešiti tudi „rimsko vprašanje“. Avstrija in Nemčija, ki sta ga l. 1871 smatrali za italijansko notranjo zadevo, ste dolžni poskrbeti, da se svoboda poglavarja katoliške cerkve mednarodno zjamči. Papež se ne sme prepustiti samovolji verolomne Italije. Le popolnoma neodvisen papež more ves vpliv svoje vzvišene službe uveljaviti tudi v prilog časnega miru in napredka.

Opasen položaj papeža in italijanske duhovščine.

O groznih razmerah, ki vladajo v Italiji in ob italijansko-švicarski meji, piše švicarski list „Neuen Züricher Nachrichten“ sledeče:

V zadnjem tednu so prihajali dan za dnevom novi begunci, zlasti iz Italije, izgnani čez mejo na švicarska tla. Nemogoče je popisati, kar je doživel marsikateri teh beguncev. Vsakega, katerega se ne smatra za pristnega Italijana, se osumi vohunstva, se ga vtakne v ječo ali ga pa izženejo iz kraljevine Italije.

Doživljaji nekega rusko-poljskega škofa v Italiji so prav živa slika, kako je sedaj v Italiji in kako daleč se utegne priti. Kolikor je pač mogoč na svojem potovanju iz Rima do jezera Como ob laško-švicarski meji presoditi položaj, je prebivalstvo Italije vsepovsod tako razburjeno in razdraženo, da je nesposobno za vsak trezen prevdarek. Razburjeno to ljudstvo bi usmrtilo vsakogar, ki bi bil le količkaj osumljen, da ni pristnega italijanskega rodu. Imenovanega pomožnega škofa, ki je ruski podanik, torej podanik države, ki je v zvezi z Italijo, so smatrali za Nemca, ker ni bil črnih las in rujačnega poltu in so ga iztirali iz Rima. Vse listine, katere je imel pri sebi in ki so bile popolnoma poastvoveljavne izgovorljene, so bile v očeh Italijanov neveljavne in zapustiti je moral Rim. Dospelši pred palačo poljskega kolegija je hotel opozoriti na pretečo nevarnost svoje duhovne tovariše poljske narodnosti, ki so ruski podaniki. V tem trenutku je začela kričati razjarjena množica: „Jud je, jud!“ in je razbila vse šipe na omenjenem zavodu. Nič ni pomagalo pomožnemu škofu, čeprav je klical množico, da je ruski podanik. Razjarjen Italijan je vrgel kamen v pomožnega škofa, ki ga je močno ranil. Še celo italijanski vojaki so se spozabili tako daleč, da so nastavili puške in bajonete na njegova prsa in med neznanjskim psovanjem in suvanjem so ga spravili v železniški voz. Seboj ni smel vzeti prav nič, ne denarja, ne veržice, tudi ne križca. Zunaj mesta so ga vrgli v umazane prostore neke vojašnice, kjer je moral bivati celo noč

ravnal storilec v odkritem ali skritem sporazumu s sovražnikom. Izdajalec je tudi tisti, ki sicer nima s sovražnikom nobenih zvez, ki pa počenja dejanja, ki so za sovražnika koristna in ki podpirajo njegove vojne namene. To je glavni znak izdajalskega početja. Izdajalec je dolžan povrniti škodo, ki je nastala neposredno ali posredno iz njegovega početja. Povrh pristojna državi tudi primerna odškodnina, ki jo naj določi sodnik. Da se državi povračilo škode zagotovi, je pripustno konfiscirati premoženje obdolženca že tekom kazenske preiskave. Kazensko postopanje se vrši v vojnem času pred vojaškim sodiščem, po sklenjenem miru preide kompetenca na civilna kazenska sodišča. Čim je premoženje konfiscirano, izgubi obdolženec pravico razpolagati z njim med živimi. A konfiskacija premoženja že umrlega izdajalca je dopustna le tedaj, če je bil izdajalec že pravomočno obsojen in če premoženje dedičem še ni izročeno. Tozadevna končna odločitev spada v kompetenco višjega sodišča.

med surovimi italijanskimi vojaki. Kar je tukaj videl in prestal, tega ne more nihče popisati. Ko je pomožni škof prosil, naj se nekoliko ozira na njegovo visoko cerkveno dostojanstvo, so mu odgovorili vojaki, da bodo ustreljeni „vsi duhovniki“ in naposled „tudi papež“, kajti vsi so sovražniki Italije.

Italijanski framasoni hujskajo v enomer zoper papeža, duhovščino in cerkev, zoper papeža in italijansko duhovščino zaradi tega, ker se ni hotela udeležiti hujskanja za vojsko.

Po vožnji, ki je trajala tri dni in tri noči v nekem temnem železniškem vozu, v kakoršnjem se navadno prevažajo živina, v hudi vročini, brez jedi in brez okrepčil, še celo brez pitne vode, je prišel že do smrti izmučeni pomožni škof v Chiasso in od tod do švicarske meje ga je spremljal italijanski tajni policist, ki je sedel tik zraven njega, da bi mu ne ušla nobena beseda, ki se je izpregovorila v bližini pomožnega škofa.

To so šadovi framažonskih in brezverskih hujskačev!

Vojska in kmečke posojilnice.

Deset mesecev je že minulo, odkar trajajo svetovna vojska, primeroma kratka doba, a vendar dolga dovolj, da je podala mnogo dragocenih izkušenj. Nočemo danes razpravljati o tem, da se je tekom teh 10 mesecev pokazalo, kar so kmečki poslanci in kmečki strokovnjaki vedno naglašali, da je Avstrija kmečka država in mora tudi taka ostati, da se mora vse storiti, da se kmečki stan ojači, da se mora trgovska politika z ozirom na pogodbe z drugimi državami voditi v smislu varstva domačega kmetijstva, nočemo razpravljati o tem, kako se je povzdignil pomen kmečkega stanu, kako kličejo razmere časa same „Nazaj k grudi“, kako mnogi obžalujejo, ki so poprejšnja leta zapustili kmečki dom in šli iskat v mesta, rudokope, tovarne itd. negotove sreče, svoj korak in žele spet nazaj domu, kako so mnogi, zlasti služkinje, v teh težkih časih našli spet pod kmečko streho varno pribežališče in potrebni živež; o vsem tem se boče lahko razpravljalo o drugi priliki.

Danes si hočemo nekoliko ogledati vpliv vojske na kmečki stan in njegovo gospodarsko organizacijo. Ne da se tajiti, da je poslal kmečki stan svoje najboljše moči v vojsko, da je nastopilo zelo veliko pomanjkanje delavskih moči na kmetih, a povdarjati se mora tudi, da so preostali, osobito ženske, vse storili, da so zagurali prehranitev vojakov in ostalega prebivalstva. Omeniti je tudi treba, da so vsled vojske izostale marsikatero napravo, kojih namen je povzdigniti posamezne panoge kmetijstva (drenaže travnikov, nabava strojev, zidanje uzornih hlevov, gnojilšč, gnojničnih jam itd.) povdarjati se pa mora tudi, da je kmečki stan do sedaj še lahko popolnoma zadostil svojim obveznostim, kakor n. pr. plačeval davke, obresti dolgov, kakor tudi odplačeval glavnic, da se niso njegovi dohodki zmanjšali in da ne trpi tako hudo, kakor drugi stanovi vsled velike draginje. Kakor se ni poslabšal položaj kmečkega stanu vsled draginje, tako se niso tudi poslabšale razmere kmečkih gospodarskih organizacij, v prvi vrsti naših kmečkih posojilnic. Bolj kot kedaj poprej se je ravno v tem času sijajno dokazalo, da so kmečke posojilnice najtrdnjaja opora kmetijstva; zato pa niso samo obdržale svojega zaupanja, ampak ga še utrdile tako, da se danes mnogi krogi, ki se pred vojsko niso posluževali kmečkih posojilnic, istih sedaj poslužujejo.

Vedno bolj in bolj se udomačuje prepričanje, da je bilo kmečko posestvo najboljša podlaga za kredit, da je in bo še dolgo, pri razumni gospodarski politiki, ki ima le interese države pred očmi, vedno ostalo najboljše podlaga za kredit. Kmečke posojilnice in vse ljudstvo, ki se zbira okrog njih, so tekom deset mesecev vojske opetovano dokazali, da so pripravljene za vsako žrtev v prid domovine; za Rudeči križ in vse vojaškodobrodne svrhe so vedno po svojih močeh prispevali, posebno pa dali o priliki vojnih posojil svoje skromne prihranke domovini na razpolago. Že pri prvem vojnem posojilu so kmečke posojilnice in njih vlagatelji subskribirali trideset milijonov kron, slovenske kmečke posojilnice in njih vlagatelji, ki so združeni v Zadržni Zvezi v Ljubljani, 2.200.000 K, pri drugem vojnem posojilu se bo gotovo dosegla približno ista svota. Če pomislimo, da se le majhni in srednji vlagatelji poslužujejo kmečkih posojilnic, vlagatelji, ki razpolagajo z velikimi vlogami, se drže mestnih denarnih zavodov in bank, če pomislimo nadalje, da nima kmečko ljudstvo razpoložljivih sredstev, katere bi lahko dalj časa pogrešalo, dokazuje svota, katero je doseglo prvo vojnopo-sojilo, veliko požrtvovalnost, ki vlada v — kmečkih krogih.

Kmečke posojilnice so ob pričetku vojske nekoliko trpele, promet se je zmanjšal, novih vlog ni bilo, ljudstvo je bilo v neki negotovosti, a položaj se je boljšal od mesca do mesca. Po Novem letu vlada še bolj živahno življenje v naših posojilnicah kot prej. Ljudje prihajajo, plačujejo obresti, še celo velika večina zanikarnih plačnikov obresti se je spomnila — svojih dolžnosti, odplačujejo glavnic, zlasti pa marljivo prinašajo vloge. Posojilnice imajo dvakrat, nekatere celo trikrat toliko sredstev na razpolago, kot pred vojsko, kar ni čuda, ker so ljudje vse svoje pridelke kakor: živino, žito, krompir, fižol in v zadnjih mesecih tudi vino lahko prav dobro prodali. V mno-

gih okrajih n. pr. brežiškem in ptujskem, so ljudje vsled ugodnih vinskih cen veliko denarja dobili in si precej opomogli. Splošno je sedaj denarja v izobilju, ni pa odjemalcev za istega, ker trgovina in industrija ne potrebuje kredita, ker se je njen poslovni obseg znatno zmanjšal, kmečko ljudstvo pa je vsled pomanjkanja delavskih moči opustilo vse nove naprave, investicije itd.

Vsled pomanjkanja odjemalcev je cena denarja, ki se izražuje v obrestni meri, padla. Solidne banke plačujejo 3, 3%, k večjemu 3% obresti za vloge. Kakor pa je obrestna mera naših kmečkih posojilnic? Splošno se plačuje 4% za vloge, je pa mnogo posojilnic, ki so v letih denarnih kriz (1911—1913) sledile mestnim in drugim zavodom izven lastne organizacije in zvišale obrestno mero za vloge na 5%. Ker igra pri denarju kakor pri vsakem blagu važno vlogo vprašanje, koliko blaga in koliko odjemalcev je na razpolago, ker je obrestna mera zrcalo gospodarskega življenja posameznih narodov, oziroma držav (v Nemčiji 3%, 3%, pri Čehih in večini nemških dežel v Avstriji 4%), in ker mora kmečka gospodarska organizacija stremeti za tem, da postane gospodarski faktor, katerega se splošno uvažuje, kar je le mogoče, ako ista uvažuje moderna gospodarska načela, je nujno potrebno, da se obrestna mera zniža od 5% na 4%, s čemur dobe vlagatelji še itak boljše obresti, kot v drugih deželah, oziroma državah. Če bo kmečka gospodarska organizacija upoštevala položaj na denarnem trgu in se ravnala po splošno veljavnih gospodarskih in trgovskih načelih, bo imela ugled in bo tudi v časih denarnih kriz, ko bo težko denar dobiti, lahko ljudem ustregla. Žalibog se najdejo še na Spodnjem Štajerskem ljudje, kateri imajo vedno besedo „napredek“ v ustih, kateri pa sedaj vsled sebičnosti, starokopitnosti in deloma popolnega neznanja položaja ovirajo stremenje po znižanju obrestne mere, ker vsak, ki želi, da bi spodnještajerske posojilnice imele ugled, ve dobro, da jim v sedanjem času 5% obrestna mera za vloge ne služi v čast in da je v interesu posojilnic samih, da se neprimerno visoka obrestna mera, po kateri se napačno soči položaj posojilnic in pa položaj slovenskega ljudstva na Spodnjem Štajerskem, zniža.

Naše kmečke posojilnice kot mlade organizacije, večinoma ustanovljene v letih 1907 do 1910, so v tej vojski pokazale svojo veliko življenjsko moč in bodo tudi po vojski kakor doslej, in naj pride kar hoče, vedno najboljše opora kmečkega ljudstva.

Težki časi za delavca.

Neprijetnosti vojne čutijo vsi državljani — eni več, drugi manj. Največji revež pa je oni, ki je v teh težkih časih brez sredstev.

Resnica je, da tudi v mirni dobi ni bilo vse v redu. Reveži so obstojali in še bodo, dokler se sedaj veljavni družabni red korenito ne izpremeni. Toda toliko mizerije, kolikor je nakopičene med delavskim ljudstvom sedaj, prej ni bilo opažati nikoli. Očividno pa se bodo razmere še mnogo poslabšale.

Kdor nima nič, je prisiljen beračiti. Osnovali so se razni komiteji, ki so prevzeli nalogo zbiranja sredstev za brezposelne. Seveda je to neprijetno za one, ki so zmiraj nadlegovani; radi priznavamo to. Pa kaj se hoče? Je-li odprt kak drug izhod?

Teh beračij bi ne bilo treba, ako bi se v rednih časih količkaj mislilo na posledice vojne. Imamo vse polno zakonov, samo za brezposelne državljane jih ni, kakor da bi ti lahko od zraka živeli!

Sicer pa pesem o mizeriji vsaj na zunaj ne izgleda tako žalostno. Nasprotno: reveži-delavci so mirni in molče, kakor še nikoli.

Vse to napravi na človeka utis, da je vse v redu in da se delavcem še nikdar ni godilo tako dobro, kakor ravno sedaj, ko smo zapleteni v vojno na vseh koncih in krajih.

Kdor bi položaj tako sočil, bi le pokazal svoje nepoznanje razmer. Trpeče ljudstvo molči, da, res je to, toda to še ne znači njegove zadovoljnosti.

Razmere so danes take, da delavstvo ne trpi samo radi brezposelnosti, ampak tudi zato, ker si delodajalci očividno mislijo, da v nastalem času lahko kaj profitirajo in da jim je v ta namen dovoljeno delati, kar se jim poljubi. Zato kršijo pogodbe, znižujejo plače in odpuščajo delavce iz dela brez odpuvednega roka. Dozdevno imajo občutek, da so sedaj oni gospodarji položaja, da torej lahko delajo kar po svoje, ne oziraje se pri tem čisto nič na predpise zakonov. Veliko število delavcev se seveda iz bojazni pred brezposelnostjo na vse mogoče načine pusti terorizirati. To velja pred vsem za ono delavstvo, ki je nezavedno in neorganizirano.

Na tem mestu bodi jasno povedano, da so obrtni zakoni še vedno v veljavi in da delodajalec nima niti najmanjše pravice, da bi nastale žalostne razmere izrabljal v to, da jih krši.

Kakor vse kaže, se delodajalci tolažijo s krizo, ki je zadela delavske organizacije: Na eni strani zakon, na drugi strani zmanjšanje števila članstva in tudi denarnih sredstev, ki gredo v namene brezposelnih.

Priznati moramo, da je vse to zelo ugodno za izkoriščevalce. Saj je vendar njihov glavni namen: oslabiliti in če mogoče popolnoma uničiti delavska združenja, kar se jim — to bodi mimogrede povedano — na noben način ne bo posrečilo.

Nadalje bodi naglašeno, da bodo delavske organizacije, ki pravilno umevajo svojo nalogo, vkljub temu, da imajo v raznih ozirih vezane roke, tako da se jim ni mogoče povspeti do kakke večje akcije, do gotove meje, zlasti pa tam, kjer se očitno kršijo zakoni, vendarle po svojih močeh nastopile in izpolnile svojo dolžnost. Pravzaprav pa bi morala vlada stati na strani delavskih organizacij, oziroma delavskega ubogega ljudstva, ki v tem hudem času doprinaša velike žrtve.

O razmerju med nami in Nemci.

Dunaj, 16. junija.

Iz vojnega časnikarskega stana se uradno poroča: List „Nowoje Wremja“ je prinesel dne 19. maja iz Varšave poročilo, ki ga preveva duh sovraštva in smešnosti ob enem. List pripoveduje: Razmerje med avstro-ogrskimi in nemškimi vojaškimi oblastmi na Rusko-Poljskem se je poostriilo. Akoravno dela železnica Varšava-Dunaj mejno črto med nemškim in avstrijskim vplivom na Rusko-Poljskem, vendar se Nemci vedno vmešavajo v avstrijske zadeve in gospodarijo na avstrijskem ozemlju, kakor v svoji lastni deželi. Pred kratkim so Nemci svoje zaveznike prisilili, da so izpraznili mesto Novo-Radomsk in so nato mesto zasedli, razpustili vse tamošnje pomožne odbore in preiskali stanovanje, kjer so stanovali avstro-ogrski častniki. Zaprli so celo vrsto oseb, od katerih so jih 17 ustrelili. — Ta poročila, ki so, kakor pravi časnikarski stan, skrajno smešna in očitno zlagana, dokazujejo, kako se sovražno časopisje trudi, da bi naše trdno in v bojih preizkušeno zvezno razmerje z Nemčijo zastrupilo in nas spravilo pri nepristranskih državah v slabo luč. Taka poročila naj se nikakor ne vzamejo za resna.

Kaj bo z Rumunijo?

Rumunija odklanja.

Iz Bukarešte se dne 15. junija poroča: Rumunski ministrski svet je imel dne 14. junija važno sejo. Po seji je ministrski predsednik Brătianu naznanil ruskemu in italijanskemu poslaniku, da Rumunija predlogov in pogojev, ki jih je stavila Rusija, ne more sprejeti. Poslanika sta opozorila Brătianu na nevarnost, v katero se postavlja Rumunija, ako vstraja na svojem odklonilnem stališču glede ruskih pogojev. Brătianu je smehljaje odgovoril, da zre vsem možnostim, ki lahko nastanejo vsled njegovega stališča, z mirnim srcem nasproti.

D'Annunzio v Bukarešti.

Kakor poročata lista „Adeverul“ in „Universul“, bo italijanski hujškač d'Annunzio v Krakem došel v Bukarešto. List „Moldava“ poziva rumunsko vlado v dobro utemeljenem članku, naj nameravane d'Annunzirove hujškarije v Bukarešti kratkoma prepove.

Srbija ne odstopi Bolgariji ozemlja

Iz Carigrada se poroča, da je Srbija odklonila kratkoma predloge četverosporazuma, da bi odstopila večje dele svojega macedonskega ozemlja Bolgariji.

Bolgarske zahteve.

Privatni telegram lista „Kölnische Zeitung“ poroča o noticah, ki so v italijanskem listu „Secolo“. Po teh vesteh ponavlja Rusija Rumuniji le tiste ponudbe, ki jih je Rumunija že odklonila. Zdaj se pričakuje, da Rusija stavi ponudbe Bolgariji. Bolgarija pa bo odgovorila, da zahteva nazaj vse kraje, ki jih je zasedla v balkanski vojski, povrh pa še mesta, ki so sedaj v srbski upravi, namreč Velesovo, Bitolj (Monastir), Ohrida in Struma. Razventega zahteva Bolgarija, da si sme sama določiti dan, kdaj stopi v svetovno vojsko.

Bolgarski načrti.

Iz Sofije se dne 15. junija poroča: List „Kambana“ je mnenja, da je s trenutkom, ko je Italija posegla v vojsko, postalo stališče Bolgarije lažje. „Avstrija in Nemčija ostaneta končni zmagovalki, a potrebujejo ravno sedaj zanesljivih prijateljev, pred vsem na Balkanu, in sicer ne samo za sedanjo vojsko, ampak tudi za poznejši čas. Radi tega je velika

zavezniška Bolgarija' balkanska in evropska potreba. Bolgarija leži v sredini potu med velikim historičnim civilizacijskim valovjem od Severnega morja do perzijskega zaliva. Srbija je kriva, da vodijo velika četa te smeri mimo Bolgarije. Sedaj mora biti Srbija uničena, postati mora Bolgarija, ki se bo raztezala od Črnega morja do Morave in od albanskih gora in od Donave do reke Bistrice. Sedanji zgodovinski trenutek pa bo Bolgarija tudi morala znati izrabiti.“

Črnogorci zasedli skadrsko okolico.

Italijanski list „Giornale d'Italia“ poroča iz Skadra: Črnogorski vojaki so zasedli mnogo točk albanskega obrežja ob reki Bojana, kakor tudi veliki in mali Taraboš (znana izza obleganja Skadra) ter so tam postavili svoje topove. Istočasno se je parnik „Požnič“, ki je oborožen s strojnimi puškami in mu poveljuje general Martinović, na Skaderskem jezeru pripravil na boj zoper Skader. Nadalje so se Črnogorci pod poveljstvom stotnikov Čimacović in Jucović zasedli postojanke ob mostu pri skadrskem carinskem uradu in albanski vojašnici. Drugi Črnogorci pa so med tem zasedli kraje Crasnik, Sece in Klementi. Najboljše črnogorska vojaška podjetja v Albaniji vodita general Jurovič in Gesarović. Albansko prebivalstvo je radi črnogorske nevarnosti, ki preti Skadru, prošlo italijanskega poslanika pomoči in ga pozvalo, naj Italija zasede mesto Meduo, Leš in Skader in tako prehitijo Črnogorce. Milanski list „Secolo“ smatra sedanje zapletljive v Albaniji kot zelo neprijetne. „Secolo“ tudi pravi, da je Avstrija del svojih čet odpočila s srbske meje in jih poslala proti Italijanom. Po mnenju tega lista je Italija še sicer dovolj močna, da zavrne novo zapreko, a tudi pričakuje, da njeni prijatelji ne bodo s tako obsodbe vredno lahkomišelnostjo sodili o položaju, v katerem se sedaj Italija nahaja.

Volitve na Grškem.

Iz Aten se dne 16. junija uradno poroča, da je pri volitvah v grški državni zbor zmagala Venizelosa stranka proti vladni stranki. V 16 pokrajinah so Venizelosovci dobili vse glasove, v 6 pa večino glasov. V treh pokrajinah so zmagali vladni pristaši. V Macedoniji je dobila vlada veliko večino. Od 316 poslancev jih pripada 193 Venizelosovi, 100 pa vladni struji. Drugi so pristaši različnih strank. A ker še iz Macedonije ni znan natančni volilni izid, se še bo končni rezultat volitev nekoliko spremenil.

Vprašanje je, ali bo Venizelos zopet prišel na vladno krmilo ali ne. Poročila iz Aten naglašajo, da bo Gunaris kljub porazu pri volitvah ostal še nadalje na vladnem krmilu. Parlamentarni položaj se bo vsekako razjasnil še le po 20. juliju, ko se sestane novoizvoljeni državni zbor.

Kralju se je zdravstveno stanje zelo zboljšalo.

Anglija se je že naveličala vojske!

Berolin, 15. junija.

Iz mesta Bern v Švici, ki je bilo do sedaj kot prvovrstni vir za diplomatska poročila, je došla sledeča vest:

Na Angleškem so od dne 2. maja, ko se je zavezniki armadama posrečilo predreti rusko bojno fronto pri Tarnovem in Gorlicah, prepričani, da je Rusiji nemogoče še nadalje voditi vojsko tako, da bi se dosegel kak uspeh. Glavni vzrok za to leži v tem, da zelo močno primanjkuje streliva. To pomanjkanje se bo dalo težko odpraviti.

Anglija ima načrt, da potom Amerike izsili — mir. Bryan, ki je, kakor že znano, odstopil, je zaupnik angleškega ministrstva z ozirom vprašanja o miru. Njegov odstop je v zvezi s tem vprašanjem.

Zdi se, da ni izključeno, da pride od strani Amerike do prepovedi izvažanja streliva. Anglija bode mogoče to priliko porabila, da se odtegne od svojih zaveznikov.

Spor med Wilsonom in Bryanom.

Londonka „Morningpost“ poroča iz Vašingtona: Poznavalci severoameriških razmer pravijo, da lo kmalu prišlo do popolnega spora, med Wilsonom in Bryanom. Poslednji bo poskušal na podlagi svojih korakov za ohranitev miru si pridobiti na svojo stran večino prebivalstva in si tako zasigurati pri bodočih volitvah predsedniško mesto in strmooglavit Wilsona. Bryan je tudi odločen nasprotnik ženske volilne pravice. Državni volilni odbor, katerega je Wilson imenoval za bodoče volitve, se je izrekel za to, da naj bo eden predsednik izvoljen samo za eno volilno dobo. Bryan trdi, da je Wilson storil to radi tega, ker mu je že vnaprej znano, da pri prihodnjih volitvah ne bo več prodr. Da se torej lepše poslovi kot predsed-

nik severoamerikanske republike, je povzročil, da je državni volilni odbor sprejel prej omenjeni sklep.

Avstrijsko-italijansko bojišče. Dogodki na italijanskem bojišču.

Uradno se razglša:

Dne 14. junija.

V bojih pri Plava h (kraj na zahodnem bregu Soče severo-zahodno od Gorice) dne 12. junija je sovražnik, kakor se je sedaj dognalo, pustil 1000 mrtvih in zelo mnogo ranjenih ležati pred našimi postojankami. Včeraj (dne 13. junija) pozno zvečer so naše čete zavrnile ponovni sovražni napad, kakor vse prejšnje. Italijanom se torej nikjer ni posrečilo, da bi našo bojno črto ob Soči predrli.

Na koroških in tirolskih obmejnih krajih se ni zgodilo nič posebnega.

Dne 15. junija.

Ponovni poizkusi Italijanov približati se našim postojankam pri Tolminu in Plava h so bili zopet brezuspešni.

Ob koroški meji so štajerski črno-vojniki z naskokom zavzeli višino Mali Pal izhodno od prelaza Plöcken in so odvrnili tri sovražne protinapade na to obmejno goro.

Včeraj (14. junija) je na posameznih delih bojne črte ob Soči vladal mir. Italijani se po svojem odločitvi prosili pri Avstrijcih, da se naj v svrhu poplavanja mrličev ogenj ustavi. Naši so iz vojaških zirov prošnju odbili.

Ob tirolskem obmejnem ozemlju sili sovražnik proti našim postojankam in iste brezuspešno obstreljuje z artilerijskim ognjem. Na nekem obmejnem kraju je žandarmerijska postojanka brez lastnih izgub prisilila italijansko stotnijo, da se je morala umakniti. Naša žandarmerija je pri tem ujela 58 Italijanov.

Dne 16. junija.

Italijani so napravili nove posamezne sunke, a bili so povsod odbiti. Tako ob reki Soči, pri Trziču, Zagradu in Plavi, ob koroški meji, na ozemlju izhodno od prelaza Plöcken, ob tirolskem obmejnem ozemlju pri Peutelsteinu.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Uspešni boji ob Plöckenu.

Celovski list „Kärntner Tagblatt“ piše: Sodeč po naših uradnih poročilih so se vršili na meji samote artilerijski boji. Temu pa ni tako. Uradna poročila prinašajo le majhno sliko o celokupnem položaju in ne navajajo nobenih podrobnosti. Vsled tega se pa ne sme misliti, da tudi pehota ni posegla v te boje. Na italijansko-koroški meji je prelaz Plöcken tisto ozemlje, za katero so se dosedaj vršili najsrdečjši boji. Marsikateri hrabri sin naše ljube koroške dežele je pustil tamkaj svoje življenje v boju za svojo drago očetnjo. Ravno v zadnjem času so se vršili srđiti boji na ozemlju prelaza Plöcken.

Prelaz Plöcken (1363 m visok) veže Ziljsko dolino z dolino Val grande na italijanski strani. Na levi strani prelaza Plöcken, v smeri iz Koroške proti Italiji, se nahajata višini Freikofel in Veliki Pal, ki skoraj popolnoma obvladujeta prelaz Plöcken, na desni strani se pa nahaja Mali Pal.

Italijansko uradno poročilo z dne 8. junija pa pravi, da so Italijani zavzeli Freikofel. Temu nasprotno je pa naše uradno poročilo poudarjalo prav razločno, da se nahaja Freikofel v naši oblasti in da so bili vsi italijanski napadi na Freikofel odbiti. Sredo, dne 16. junija, se pa poroča iz Kofij, da so naši hrabri vojaki z naskokom zavzeli še tudi dve drugi višini ter višini Veliki in Mali Pal.

„Pekel se je odprl.“

Italijani, katere so naši ujeli pri prelazu Plöcken, so silno potrti in vznemirjeni do skrajnosti. Kakor poroča dopisnik „Pester Lloyd“ iz vojnega časnikarskega stana, so ujeti Italijani izjavili, da je bil učinek avstrijskega obstreljevanja na italijanske postojanke pri Plöckenu tako silen, da so italijanski vojaki mislili, „da se je sam pek el odprl.“

Gradiška in Krn.

„Frankfurter Zeitung“ ima sledeče podrobnosti od italijanske meje.

Zavzetje neutrjenega mesteca Gradiške je v Rimu prvi naznanil nek igravec pri gledališki predstavi. Občinstvo je burno ploskalo. Godba je zaigrala kraljevo in Garibaldijevo himno. „Corriere“ povdarja, da stoji Gradiška na desnem bregu Soče, 10 km od Gorice in je trdno v italijanski posesti. (Gradiška stoji na furlanski strani pred našo bojno fronto in zasedenje neutrjenega mesta ni noben poseben uspeh. (Op. ur.)

Cadorna omenja v svojem poročilu, da so avstrijske čete na Krnu hotele obkoliti Italijane. Ker poročilo nič ne govori o boju, ampak samo pravi, da so obkolitev preprečili, tedaj smemo soditi, da se ne da nič slavnega poročati o bersaglierih, ki so se tam bojevali. Krn je slejkoprej v rokah avstrijskih čet.

„Devin — porušen.“

„Slovenski Narod“ od dne 12. junija 1915 je pisal pod gorenjim naslovom: „Devinskega gradu, te slovenske postojanke ob jezikovni meji, tega starodavnega branika Slovenstva proti Italijanstvu, ni več.“ Temu oporeka dopisnik „Slovenca“ in pravi: „Bodi pomirjena, slovenska javnost, do sedaj, ko pišem to poročilo, stoji devinski grad in Devin v kljub dvakratnemu hudemu topovskemu obstreljevanju cel in nedotaknjen. — Devinski grad je res dobil štiri krogle v svoja stara rebra, toda stara kraška kost se za take malenkosti niti ne zmeči. — Če je pa pogledala kakša laška krogla tudi v devinske kuhinje, naj ve, da si privoščimo avstrijski Devinci poleg polente tudi brodet v kljub italijanskim šrapnelom. — Mi gledamo v bodočnost z mirno dušo, ker zaupamo v božjo Previdnost in v bogate izkušnje avstrijske armade, da nam bodo ohranili Devin, „to slovensko postojanko ob jezikovni meji, ta starodavni branik Slovenstva proti Italijanstvu.“ Slovenski list pa naj italijanskim lažnjivim poročilom ne nasedajo.

Velike italijanske izgube.

V Solnograd so dne 15. junija pripeljali večje število italijanskih ujetnikov, ki so prišli v naše roke v bojih pri Krnu. Ujetnik-Italijan, ki razume nekoliko nemški, je pripovedoval, da je dne 10. junija pri nekem boju pod goro Krn od italijanskega bataljona ostalo samo 190 mož. Vse druge so avstrijske strojne puške pokosile kakor pokosi kosec travo na travniku.

Kaj delajo Italijani.

V krajih, katere so zasedle italijanske čete, so začeli Italijani z velikim kulturnim delom, prekrščevati so začeli ulice. Tako so jih krstili: Viktor Emanuelova ulica, Garibaldijeva ulica, Karl Albertova ulica itd. Samo judu d'Annunziju še niso posvetili nobene ulice.

Italijani ustrelili več duhovnikov.

Milanski list „Italia“ poroča: Vohun, ki je bil ustreljen zaradi vohunstva, ni bil župnik v Kobaridu, ampak kot duhovnik oblečen avstrijski polkovnik. V protislovju s tem poročilom priznava list „Popolo d'Italia“, da župnik v Kobaridu ni edini duhovnik, katerega je doletela ta usoda.

Princ Louis Napoleon v italijanski armadi.

Švicarska brzozjavna agentura poroča, da je dobil, kakor poroča „Stampa“, princ Louis Napoleon dovoljenje, da sledi operacijam italijanske armade. Princ je odpotoval v Benetke in ima rusko generalno uniformo.

Italija še Nemčiji in Turčiji ni napovedala vojne.

Dunajska „Information“ izvaja: Dozdaj se med Italijo in Nemčijo ter med Italijo in Turčijo formalno še ni napovedala vojna. Z Berolinom so diplomatske zveze pretrgane, med Italijo in Turčijo še pa niso. To se bržkone zgođi, a dosedaj se še ni. To je treba pomniti, da se razume položaj.

Italija ne napove Turčiji vojske.

Turinski list „Stampa“ javlja, da Italija za sedaj ni voljna, da bi ugodila kakim posebnim željam in bi napovedala Turčiji vojsko. Italija se bojuje za lastne interese, ki se za sedaj ne nahajajo pri Dardanelah.

Italija v denarni zadregi.

Vse javno italijansko mnenje zasleduje z napesto pozornostjo angleško-italijanska finančna pogajanja v Nici, kojih izid se pričakuje z veliko nestrpnostjo. Pričetkom pogajanj so stavili Angleži Italiji sledeče pogoje: 1. Anglija bi naj nadzorovala dohodke italijanske carine, ali pa bi Italija naj upeljala nove državne davke in jih zastavila Angliji. 2. Italija bi naj postavila na flandernsko bojišče primerno število vojaštva, istotako na bojišče ob Dardanelah. 3. Italijansko vojno brodovje bi naj začelo prav krepko napadati. 4. Italija bi naj znižala svoje zahteve v Adriji, ča se pomiri razburjeno razpoloženje v balkanskih državah.

Na te angleške pogoje je Italija odgovorila: Italija ne more upeljati novih neposrednih državnih davkov, ker bi tak poskus povzročil brezdomno velike notranje homatije. S tem odpade tudi pogoj, da Italija zastavi Angliji dohodke iz državnih davkov. Pač pa ponudi Italija jamstvo italijanskih bank, ki imajo veliko vložkov. Za sedaj ne kaže Italiji odpustiti svojih čet iz enega bojišča na drugo, ker se v tej vojski občuti presežna moč Avstrije. Nedostavno bi bilo, če bi Italija znižala svoje zahteve v Adriji, kajti Italija bi bila lahko mirnim potom dosegla delno uredničenje njenih narodnih teženj. Pač pa obljubi Italija, da bo začelo njeno vojno brodovje krepko napadati.

Odkar je poluradno italijansko časopisje razglasilo to stališče italijanske vlade, je v resnici na-

padlo italijansko vojno brodovje, da ustreže dani obljubi, nekaj avstrijskih svetilnikov in porušilo nekaj brzozajavnih postaj. Toda to podvzetje so Italijani tako drago plačali, da se bodo le prav težko odločili za zopetne napade na avstrijsko morsko obal. Je torej popolnoma umljivo, zakaj italijansko javno mnenje čaka s tako veliko nestrpnostjo na izid angleško-italijanskih finančnih pogajanj.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Avstrijska uradna poročila.

Uradno se razglša:

Dne 14. junija.

Zvezne armade v srednji Galiciji so včeraj vnovič napadle.

Ruska bojna črta izhodno in jugoizhodno od Jaroslava je bila po ljutem boju predrta in sovražnik z najtežjimi izgubami prisiljen, da se je umaknil. Od današnje noči se Rusi tudi pri in južnoizhodno od Moščiške umikajo, 16.000 Rusov je bilo včeraj ujetih. Boji južno od Dnjestra se med tem še nadaljujejo. Pri Derzovu južno od Mikolajova so naše čete krvavo odbile štiri močne napade. Sovražnik je končno v begu izpraznil bojišče.

Severozahodno od Žuravna prodirajo zavezniški proti Zydaczovu in so včeraj po težkih bojih osvojili Boguzno. Naš napad uspešno napreduje tudi severno od Tlumacza. V roke naših je padlo veliko ujetnikov, katerih število še ni dognano. Rusi so severno od Zalezkyov napadli po 11, uri po noči v 3 km široki bojni črti v štirih vrstah. Ta napad množic se je izjalovil z velikimi izgubami za sovražnika v ognju naših čet.

Dne 15. junija.

Vsled napada zavezniških armad so se skoraj na celi fronti v Galiciji razvili srđiti boji.

Skupine armade načelnika Jožef Ferdinanda so po zavzetju Sieniave prodrle na izhodni breg Sana v severni in severoizhodni smeri. Grad in pristanišče Sitkorovice smo včeraj vzeli z naskokom in ujeli veliko število Rusov.

Pod zelo srditimi boji sili armada generala pl. Mackensena na obeh straneh kraja Krakovice in Oleszjice dalje naprej. Njej ob strani so prjele čete armade generala Böhm-Ermollija Ruse na izhodni in jugoizh. strani Mosciske, kjer ima sovražnik v smeri proti Grodeku nove postojanke. Južno od gornjega toka reke Dnjestr vstrajajo močne ruske čete pri mostnih utrdbah pri Mikolajevu, Sidacovu in Halčju proti prodirajočim zavezniškim četam generala Linsingen, med tem ko dalje ob reki čete gen. Pflanzer-Baltina stojijo pred mestecema Mizmiov in Černovica. Te čete držijo Zalesčiki proti vsem ruskim hudim napadom.

Deli te armade so v Besarabiji med Prutom in Dnjestrom tam stoječe ruske sile znova prisilile k umikanju in jih vrgle ob Prutu proti mestu Chotin.

Število ruskih ujetnikov v galiških bojih od 12. junija se je včeraj zopet za več tisoč povišalo.

Dne 16. junija.

V Galiciji niso mogli Rusi v kljub skrajno trdovratnemu odporu kljubovati splošnemu napadu zavezniških čet. Od naših zmagonosnih čet hudo zasledovani, se umikajo ostanki poraženih ruskih armadnih zborov proti Gevkovu, Lubačovu in Javorovu.

Južno od Ivovske ceste je danes po noči zavzela armada Böhm-Ermollija z naskokom ruske postojanke na celi bojni črti in porinila sovražnika nazaj čez Sađovo-Višnio in Rudki.

Tužno od Dnjestra se vršijo boji na prednjih prostorih mostnih utrd. Čete armade generala Pflanzerja so zavzele včeraj zjutraj Niznirov.

V dosedanjih bitkah in bojih v mescu juniju je bil naš plen bogat. Od 1. do 15. junija smo ujeli za vsem 128 ruskih častnikov, 122300 ruskih vojakov, zaplenili 53 topov, 187 strojnih pušk in 58 vozov za strelivo.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Nemška uradna poročila.

Dne 14. junija.

Armada generalnega polkovnika Mackensena je v širini 70 km iz svojih postojank med Czerniavo (severo-zahodno od Mosciske) in Sieniavo podvzela napad. Sovražne postojanke so bile na celi bojni črti z naskokom zavzete, v naše roke je padlo včeraj 16.000 ruskih ujetnikov. Napadi čet generala Marvitzja in generala Linsingena tudi napredujejo.

Dne 15. junija.

V bitki dne 13. in 14. junija od armade generala Mackensena poraženemu sovražniku se ni posrečilo, da bi se v svojih, za bojno črto severno od mesta Javorov, pripravljenih postojankah okrepil — sovražnik je bil povsod premagan, kjerkoli se je postavil v bran. Plen se vedno množi.

Radi naglega zasledovanja so tudi ruske čete na južni strani železnice Przemysl-Lvov prisiljene k begu.

Čete generala Marvitzja so včeraj zasedle Mo-scisko. Desno krilo armade generala Linsingen je naskočilo visoko zahodno od Jezupola. Kavalerijske čete Linsingenove armade so dosegle okolico južno od mesteca Marijampol.

Dne 16. junija.

Severno od gornjega toka Visle so čete generalnega polkovnika pl. Woyrsch odbile ruske napade na postojanke, ki smo jih dne 14. junija iztrgali Rusom

Pobite ruske armade so poizkušale včeraj na celi fronti med Sanom severno od Sieniave in močvirju ob Dnjestru izhodno od Samborja ustaviti zasledovalno prodiranje zavezniških armad. Na večer so bile ruske armade vržene povsod po težkih borbah iz svojih postojank in sicer: pri Cieplicah (severno od Sieniave), južno-zahodno od Lubačov-Zavadovke (izhodno od Jaroslava), zahodno od Javorovega, in Sađove-Višnije (zahodno od Grodeka).

Armada generalnega polkovnika Mackensena je v času od 12. junija ujela nad 40.000 Rusov in uplenila 69 strojnih pušk.

Med močvirji ob Dnjestru in mestu Žuravno so Rusi pridobili nekaj prostora. Splošen položaj je tam nespremenjen.

Vojaški odposlanci nevtralnih držav na gališkem bojišču.

Vojaški atašaji nevtralnih držav, ki so prideli, ni nemški armadi, so se dne 14. junija podali na gališko bojišče.

Iz tega se da sklepati, da stojimo v Galiciji skorogotovo pred veliko, če ne odločilno bitko.

Rusija nevoljna.

Berlinskemu listu „Vossische Zeitung“ se poroča iz Petrograda:

Višji ruski častnik, bržčas general Sandeck, se bo baje podal te dni v Francijo, da obrazloži kočljiv položaj, v katerem se nahaja ruska armada ter da opozori zaveznike, da bi začeli krepkeje delovati. To potovanje se bo izvršilo na nujni nasvet ruskega vrhovnega poveljnika Nikolajeviča, ki se je v tajnem pismu, ki ga je pisal ruskemu carju, izjavil, da ne more jamčiti za ničesar, če bi se zavezniki takoj ne odločili za velikansko ofenzivo, ki bi edino mogla odvrniti avstrijske in nemške čete iz izhodnega na zahodno bojišče. Sicer bi se moral odločiti, da odstopi, ker ni v stahu, da bi se mogel le samo s svojo armado uspešno ustavljati velikanski napadalni sili avstrijskih in nemških armad.

Ruski vojni minister Suhomlinov, katerega je ruski car v zadnjem času dvakrat sprejel v avdijenci, se je dne 13. junija izrazil napram svojim prijateljem dobesedno sledeče: Car se čudom čudi, da se zavezniki s svojimi vojnimi podvzetji tako malo prilagodijo podvzetjem Rusije, ki mora sedaj sama vojevati veliko svetovno vojsko.

Dočim je ruska vojaška cenzura doslej zabranjevala vsako tudi najmanjšo kritiko nad zavezniki, prepušča sedaj naenkrat neovirano tudi zelo ostre napade in kritiko na zaveznike. Petrograjski časnik „Ruskoje Slovo“ piše na uvodnem mestu v članku, naperjenem proti zaveznikom, da bi bilo morda preveč povedano, če bi se reklo, da je zavladalo med zavezniki nesoglasje. Toliko je pač pribito, da je zavladala med zavezniki neka nenaklonjenost, ki postaja z vsakim ruskim porazom vedno večja.

Rusija postaja skromna.

„Extrabladet“, ki je večkrat z ruske strani dobro poučen, izjavlja: Rusija po vojski ne pričakuje, da se poveča, marveč edino, da se otvorijo Dardanele.

Rusko-švedski dogovor.

„Morning-Post“ prinaša poročilo, da se je med Rusijo in Švedsko dogovorila tajna zveza z ozirom na sedanjo svetovno vojsko. Škandinavsko časopisje razpravlja o poročilu „Morning-Post“ glede na rusko-švedsko pogodbo zelo rezervirano in brez navdušenja. Ugleđni list „Sjofahrtstidende“ zahteva, naj švedska vlada izjavi, če se je takša pogodba sklenila za hrbtom zbornice.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Pred novimi boji s Srbi?

Posebni poročevalec angleškega lista „Times“ poroča iz Soluna: Velike povodnji v Srbiji so krive, da se dosedaj na srbskem bojišču ni razvila večja delavnost. Povodnji so vsako večje vojaško podvzetje onemogočile. Sedaj pa vsa znamenja in priprave kažejo, da se bo menda kmalu zopet pričelo s sovražnostmi na avstrijsko-srbskem bojišču. V srbskem glavnem stanu se o bodočih vojnih podvzetjih strogo molči.

Nemško-francosko bojišče.

Maribor, 18. junija.

Na nemško-francoskem bojišču sta obe sovražni armadi globoko zakopani v betonirane in moderno zavarovane okope. Napadi na takje postojanke so zelo naporni in zahtevajo velike žrtve. Francozi in Angleži so zadnji čas osredotočili svojo napadalno silo na nemško fronto pri Arrasu. Skoro noč in dan frčijo po zraku granate in srpneli. Kljub silnemu naporu se Francozom in Angležem ni posrečilo, da bi prebili nemško bojno črto, pač pa so vzeli Nemcem ozemlja 1 do 2 km.

Na drugih delih bojišča skoro nikakih izprememb.

Z veliko pozornostjo se zasledujejo politične akcije Nizozemske, katero bi četverosporazum rad nahujskal zoper Nemčijo.

Napad sovražnih zrakoplovov na mesto Karlsruhe.

Iz mesta Karlsruhe na Nemškem se dne 15. t. m. poroča: Danes zjutraj ob 7. uro je priplulo nad Karlsruhe šest sovražnih zrakoplovcev, ki so 1 uro krožili nad mestom. Na mesto so vrgli mnogo bomb, katere so ubile 19, težko ranile 14 in mnogo oseb lahko ranile. Zadele so samo civilne osebe, žene in otroci in sicer ljudje, ki so šli na delo in niso mogli dovolj naglo zbežati pred bombami. Samo pred hotelom „Germania“ je ena bomba ubila pet oseb. Ko so se bližali sovražni zrakoplovi mestu, se je s posebnimi znamenji to naznanilo prebivalstvu. Ljudje so zbežali v hiše in kleti. V vojaškem ozirni napad napravil nikake škode, ker so zrakoplovci metali te bombe kar poljubno in niso zadeli nobene vojašnice. Mnogo bomb je padlo v bližini palače badenskega velikega vojvode, v kateri stanuje sedaj švedska kraljica. Škoda, ki so jo napravile sovražne bombe, je zelo velika. Več palač in drugih hiš je močno razrušenih.

Potrlost v Parizu.

V Parizu vlada kljub pomirjajočim notam vlade in kljub temu, da predsednik Poincaré prav pridno obiskuje bojišče, velika potrlost. Računa se z vso gotovostjo, da bodo morali Rusi popolnoma zapustiti Galicijo, kar se smatra v Parizu za strateško umikanje. Splošno razočaranje pa vzbujajo počasna podvzeta italijanske armade, ki se nahaja sedaj ravno tam, kakor v začetku vojske. V Parizu so mislili, da se bo nahajala italijanska armada, ki se je pripravljala za vojsko celo leto, že v prvih 14 dnevih daleč notri v Avstriji. V Parizu se splošno meni, da ne bo zadoščala pomoč Italije, in kliče, da naj priskoči na pomoč še tudi Rumunija, postajajo vedno glasnejši.

Podmorski boji med Nemci in Angleži.

Angleži potopili nemški podmorski čoln.

Nemška admiraliteta dne 15. junija uradno poroča: Po poročilu prvega lorda angleške admiralitete v angleški spodnji zbornici dne 9. junija so Angleži v začetku mesca junija potopili nemški podmorski čoln ter vso posadko potopljenega čolna ujeli. Iz sedaj objavljenega poročila angleške vlade o postopanju z ujetim mostvom podmorskih čolnov je razvidno, da se gre tukaj za nemški podmorski čoln „štev. 14.“ Ker se še ta čoln od svojega prvega podvzetja do sedaj ni vrnil, se ga smatra kot izgubljenega.

Poveljnik nemške ladje ujet kot kuhar.

„Daily Telegraph“ poroča: Na nekem v Gibraltar došlem italijanskem parniku so aretirali tri Nemce, med njimi poveljnika v Ameriki internirane nemške pomožne križarke „Princ Eitel Friedrich“, ki je bil na parniku za kuharja.

Raznoterosti.

Avguštinej na Dunaju. Zavod za višje bogoslovne študije za duhovnike Avstro-Ogrske na Dunaju pri Sv. Avguštinu (po ustanovniku imenovan Frintaneum) se s 1. julijem t. l. preseli iz starodavnih in staročastitih prostorov bivšega avguštinskega samostana pri cerkvi sv. Avguština v nove prostore v dunajskem prvem okraju (I., Habsburgergasse št. 7), blizu cesarskega građa.

Odlikovanje košičkega škofa. Rimsko-katoliški škof dr. Avguštin Fischer-Colbrie v Košicah na Ogrskem (Ogri pišejo Kassa, Nemci Kaschau), kjer so se vršili važni vojni dogodki, je bil od cesarja odlikovan z redom železne krone I. razreda.

Posl. dr. Benkovič, ki se nahaja že na italijanskem bojišču, piše svojemu prijatelju: Dragi! Sem že dva dni na novem cilju ..... od laške meje ..... v svežem gorskem zraku ob železnici. Uživel sem se že v to cigansko življenje in se navadil skrajne skromnosti. Po noči in po dnevi govore topovi, s hrubov se krasno vidi učinek. Včeraj sem bil prav v bližini in ..... Iskrene pozdrave!

Peregrin Vunček, črkostavec v tiskarni Družbe sv. Mohorja, je padel na severnem bojišču. Bil je narodno zelo delaven mož. Blag mu spomin!

Zaključitev poduka na ljudskih šolah. Naučno ministrstvo je naznanilo štajerskemu deželnemu šol-

skemu svetu, da se naj prošnjam starišev, ki želijo predčasno zaključitev ljudskih šol, oziroma predčasni izstop učencev iz šole, ugodi. Gre se pred vsem za to, da se otroci, ki so nad 10 let stari, pritegnejo lahko poljskemu delu.

Žetveni komisarji. Občine zelo obžalujejo, da se žetveni komisarji glede dobave delavcev za košnjo in žetev s predlogi in načrti še niso oglasili. Z domačimi ljudmi je nemogoče zmagati delo. Škodaboveličanska, ako se v najkrajšem času potrebno ne ukrene.

Zvonovi. „Marburger Zeitung“ pravi, da so na Slovenskem Štajerskem darovali zvonove dosedaj samo protestanti v Celju in St. Ilju ter baron Twickel v Mariboru. Mi konstatiramo, da so tudi katoliške cerkve darovale zvonove in jih bodo bodoče dni še več, toda tega ne bodo objavile v „M. Z.“

Corrigendum. „Slovenski Narod“ prinasa vest, da je kardinal Machi opominjal (italijansko) ljudstvo, naj v sedanjih vojni stori svojo dolžnost, h kateri je Bog sam po sebi Italijane. — Resnici na ljubo bi samo konstatirali, da je kardinal Machi že mnogo let mrtev in da je torej cela zadeva izmišljena iz zelo prozornih razlogov.

Hrvatski sabor. Dne 14. junija se je sestal hrvatski sabor h kratkem zasедanju. K zasédanju so prišli tudi v vojaški službi se nahajajoči poslanci in sicer: grof Janko Draškovič, Voj. Kempf, dr. Milenko Markovič, dr. Marko Novosel, dr. Živko Petričič, Avrel Roner, dr. Ivan Ribar, dr. Makso Rošič, urednik Večeslav Wilder. Predsedoval je seji podpredsednik dr. Magdič iz Varaždina. Predsednik je Srb dr. Medakovič, kojega bi pravaši na noben način ne pustili predsedovati. Prva seja je bila namenjena le poklonitvi cesarju in njegovi cesarski hiši. Prihodnja seja danes v petek.

„Hrvatskemu narodu.“ Oklic vrhovnega nadzornika prostovoljne vojne oskrbe Nj. V. nadvojvode Franca Salvatorja, ki je bil pri nas adresiran na avstrijske narode, je izšel na Hrvatskem v posebni obliki kot poziv „Hrvatskomu narodu.“ V tem oklicu slavi nadvojvoda vrline hrvatskih čet in hrvatskega naroda ter pozivlja na nadaljno delovanje za Rudeči križ. Oklic „Hrvatskomu narodu“ je zanimiv političen dokument, ker stoji na stališču državnopravne samostojnosti hrvatskega naroda.

Kaj želijo Dalmatinci. Splitski „Dan“ piše: Mi bi vroče želeli, da bi se tudi dvojezični (hrvatski in italijanski) napisi za vedno odstranili, naj bi se tudi na njih opazilo hrvatstvo naše Dalmacije. Mi bi tudi želeli, da se naša namestništvo ne vrne več v Zader, temveč da ostane ali v Kninu, stari prestolnici hrvatskih kraljev, ali se preseli v naš Split, ali v naše hrvatske Atene, v Dubrovnik, ter spoji njeno sijajno prošlost z vedro bodočnostjo naše ožje domovine. Naj bi se naši ljudje vendar enkrat za vselej oprostil identističnega objema in naj bi končno zaplapolala naša hrvatska trobojnica nad zadnjo razvalino tujega gospodstva na naši hrvatski zemlji. — Mi bi ob tej priliki opozorili vodstvo južne železnice, da ima vse napise tudi v italijanskem jeziku, dočim pri večini napisov manjka jezika domoljubnega slovenskega naroda.

Italijanska društva v Dalmaciji razpuščena. „Tagespost“ poroča iz Zadra, da je namestništvo ustavilo delovanje vseh italijanskih društev v Dalmaciji in razpustilo društvi Bersaglio in Cabinetto.

Parobrodarska plovitba. Splitski „Dan“ poroča: Plovitba z obližnjimi lukami in otoki je omejena, na par parobrodarjev za najnujnejši promet. Parobrodski promet med Splitom in Metkovićem je ustavljen za nadalje.

Split brez piva. Splitski listi poročajo: V mestu je popolnoma zmanjkalo piva. V nobeni gostilni ni dobili niti kapljice piva. Ker so prometne zveze jako otežkočene, ni upati, da bi dospeli kmalu „novi sodčki.“

Dva velika morska volka blizu Reke. Kapitan Vidovič je poročal reškemu pomorskemu uradu, da je videl dva velika morska volka, ko je plula njegova ladja iz bakarskega pristanišča proti Reki.

Centralna posojilnica v Gorici naznanja, da se tistim njenim vlagateljem, ki so zapustili domače kraje, izplačujejo delni zneski hranilnih vlog pri Združeni Zvezi v Ljubljani proti predložitvi dotične hranilne knjižice. Zavod v Gorici posluje še vedno naprej.

Italijani v Mariboru. V Mariboru se je naselilo veliko italijanskih beguncev iz boljših krogov. Na ulicah se sliši izredno veliko italijanščine.

Iz Švice. Kakor izvemo, sta se v Švici naselila poslanec goriške liberalne stranke dr. Gregorin in pisatelj dr. Vošnjak.

* Pošta zdaj ob času vojske vozi zelo počasi. Pisma pridejo v naše roke še-le 6 do 7 dni potem, ko so se odposlala. In če se iz Maribora kaj odpošlje, potrebuje tudi 5 do 6 dni, predno pride na cilj. Ako torej kdo kaj naroči, bodisi tisk ali kako blago, mora potrpežljivo čakati skoraj 14 dni, predno bo kaj dobil. Nikar se torej ne hudajte, ako naročite kako stvar poštnoobratno, pa jo dobite še-le čez 10 ali 14 dni. — Tiskarna sv. Cirila.

Poštni promet s Polo. Promet z zasebnimi poštnimi zaboji s Polo je zopet dovoljen. Pošiljatvi se ne sme priložiti kako pismo in tudi ne odrezek poštnih spremnic popisati.

Poštni promet z južno Tirolsko. Navadna in priporočena pisma, kakor tudi zasebna pisma, na-

slovljena na poštne urade okrajnih glavarstev: Ampezzo, Borgo, Bozen, Briksen, Brunneck, Cavalese, Cles, Meran, Mezzolombardo, Primiero, Riva, Rovereto, Schlanders, Tirolo in Trident se morajo oddati odprta. Denarnim zasebnim pismom se ne sme priložiti nobenega pisma. Na omenjene poštne urade se ne sprejmejo zasebni poštni zavoji, izvzete so pošte: Bozen, Briksen, Brunneck, Lienč, Meran in Schlanders.

Prostovoljni strelec — oproščeni od prebiranja. Domobranksko ministrstvo je odredilo, da so prostovoljni strelec na Štajerskem, ki so vstopili že pred 11. jun. v vojaško službo, oproščeni od prebiranja.

Sleparstva pri nakupovanju perutnine. Ponekod se klatijo sleparske osebe, ki razširjajo laž, češ, vlada namerava naložiti v najkrajšem času kmetom davke na perutnino. Na ta sleparski način se mnogim sleparjem posreči, da si nakupijo za slepo ceno veliko množino perutnine, katero potem za drag denar prodajajo. Dolžnost kmečkega prebivalstva je, da nemudoma naznani take sleparje policiji, orožnikom, ali okrajnemu glavarstvu.

Kravate se podražijo. Zveza avstrijskih tovarnarjev za izdelovanje kravāt je sklenila, da podraži kravate za 10 do 20 odstotkov.

Velik požar v Mühlendorfu. Dne 16. t. m. dopoldne je izbruhnil v Mühlendorfu na Nižje-Avstrijskem velik požar, ki je upepelil v dveh urah 126 hiš. Zgorelo je tudi šolsko poslopje, poštno poslopje in pa župnišče. Z veliko težavo se je posrečilo rešiti cerkev, ki stoji sama na hribu. Več oseb, ki so se udeležile rešilnega dela, je težko ranjenih. Zgorela je večinoma vsa živina, poljedelski stroji, krma in skoraj vse pohištvo upepeljenih hiš. Škoda je ogromna in znaša čez 1.000.000 K.

Grozno neurje v Artstetenu. V Artstetenu in v okolici, kjer počivajo telesni ostanki našega nepozabnega prestolonaslednika, nadvojvode Franca Ferdinanda in njegove soproge, je razsajalo dne 15. t. m. silno grozno neurje. Neurje je lepe vrtove krog gradu grozno opustošilo. Odnesele je voda vso rodovitno zemljo in povsod štrli iz zemlje golo kamenje. Tudi v bližini, kjer počivata prestolonaslednik in njegova soproga, so opustošenja grozna.

„Za domovino Avstrijo!“ je naslov dvoglasni domovinski pesmi, ki jo je na besede V. Poljančeve vglasbil ter za spremljevanje harmonija ali klavirja priredil šolski ravnatelj A. Kosi v Središču. Jedrnata, z domoljubnim duhom napojena skladbica odgovarja popolnoma patrijotičnemu čustvovanju pesnikovemu. Spremljevanje je lahko, a vendar moderno, pesem pa primerna za petje v šoli, v izobraževalnih društvih, pa tudi doma, zato jo ljubiteljem lepega petja radi priporočamo in to tem bolj, ker je čisti dobiček namenjen avstrijskemu Rudečemu križu. Dobi se pri skladatelju v Središču, Cena delcu je 40 vin. v poštino vred (v znamkah).

Iz dni skrbi in žalosti. Slov. mladini in prostemu ljudstvu v pouk in zabavo. Napisal Anton Kosi v bojnem letu 1914-15. Cena 45 v. Izdal in založil pisatelj v Središču. Natisnila tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Ta knjižica obsega igrokaz „Po mobilizaciji doma“, ki se je pisatelj dobro posrečil, ker ni samo prijetno razvedrilo čitatelju, marveč tudi v koristen pouk, ki je v sedanjem času zelo potreben, zlasti v dvojnem oziru: navdušuje namreč za pridno delo otrok in poslov, upošteva pa tudi venško čustvo (Molimo za našega dobrega cesarja, prosimo Boga za srečen izid vojske, molimo za naše vojake . . .) „Dva ujetnika — rešena“ svari pred žganjem. V prvem delu se opisujejo „Slov. gorice“, v drugem pa, kako je vojna rešila moža iz roke žganjepitja. „Domača zemlja“ uči ljubezen do rodne grude. Knjižico toplo priporočamo šolam in izobraževalnim društvom!

Celovec. Dne 9. t. m. je bilo v Celovec pripeljan 340 ranjenih in bolnih vojakov, med temi 50 ležečih: rane so lahke, večina ima notranje bolezni.

* Maribor. Odslej bo med Mariborom in Celjem vozilo zopet nekaj osebnih vlakov, in sicer: Iz Maribora ob 2. uri 53 minut popoldne do Ljubljane in ob 4.53 zjutraj iz Maribora do Nabrežine. Iz Nabrežine v Maribor pa pripelje osebni vlak zvečer ob 7. uri 4 minute in iz Ljubljane ob 12. uri 16 minut. Vsi štirje vlaki stojijo na vseh postajah med Mariborom in Ljubljano, oziroma Nabrežino.

Maribor. Profesor na tukajšnjem učiteljskem dr. Ljudevit Pivko, sedaj nadporočnik pri črnovojniškem bataljonu II-37 je bil odlikovan z vojaškim zaslužnim križcem III. vrste z vojnim okraskom.

Maribor. Dne 13. t. m., ob 5. uri popoldne, se je kopal 16letni vrli mladenič Vladimir Tratnik, sin tukajšnjega pararja Karla Tratnik v Pesnici ne daleč od mosta ob državni cesti. Zašel je pri tem na neko globoko mesto in izginil v globočini Pesnice. Šele drugega dne se je posrečilo izvleči mrtvega iz reke. Globoko potrtemu očetu naše sožalje!

* Smolnik pri Rušah. Dne 8. junija je po kratki boleznii v Bogu umrla veleposestnica Lucija Jurše, rojena Harič, soproga odličnega našega pristaša Jožefa Jurše na Smolniku. Pogreb se je vršil ob obilni udeležbi dne 11. junija. Blaga pokojnica počiva v miru!

Ljutomer. V področju župnije smo letos zgubili tri župljane, ki so luč sveta zagledali leta 1822. Prvi je umrl najmlajši izmed njih, namreč dosluženi uradnik Ivan Jelovšek, potem Jurij Spindler na Krapju; sledil jima je najstarejši, Jožef Karba v Babinjih. V sredo so ga spremili k večnemu počitku. Pri

sprevedu si opazil to posebnost, da se je istega udeležilo čez 40 vojakov. Ti namreč te dni stanujejo pri hiši žalosti ter so jim predstojniki dovolili, da smejo zadnjo čast izkazati mnogoletnemu gospodarju. Ta bi bil posebno znamenit menča v tem oziru, ker boš težko našel tekmeča, ki bi zamogel reči, da je bil samostalen gospodar brez malega 70 let. Dne 4. februarja 1845 je stopil v zakonski stan in ob enem še prevzel posestvo, katerega se je iznebil nedavno. Isto sta od očeta kupila dva še samična otroka, Dominik in Micika. Gospodarstvo je torej nastopil v času flake in desetine. S časoma so raztrgali tozadevne sponde. V grudi se je odpirala prostost. Kmet je postal samostojen, zemljo je začel obdelovati za sebe. Dobri voditelji so poskrbeli, da dandanes na Murskem polju živi kmet naobražen, omiklan, zvest Bogu in cesarju. Sedanji pokojnik je v javnosti bil mož vedno na svojem mestu. Isto velja glede življenja družinskega, domačega, gospodarstvenega. Zadnje mesce je začelo pešati telo, ali duha ostal je svežega do smrti. Svetila mu večna luč!

Celje. V našem mestu se je pričelo prav občutno kazati pomanjkanje sladkorja.

Celje. Z južnega bojišča so dne 15. junija zopet pripeljali 130 ranjencev, kateri pripovedujejo, da imajo večino ran od skalnatih drobcev. Splošno so baje Italijani slabi streli.

Celje. Vpisovanje in izpraševanje učencev za I. razred c. kr. samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredov v Celju se bo vršilo dne 28. junija t. l. v zbornici slovenske gimnazije. Učenci naj prinesejo seboj krstni list in zadnje naznanilo ljudske šole.

Celjska okolica. Tudi v našem kraju je letos sadje zelo slabo nastavilo. Cvetel je skoro vsak grm, a smod in razni škodljivci so nam ves up uničili.

Celje. Pri Kolomeji je padel kadet Kurt Gutman, nečak rudniškega ravnatelja inženirja Gutmana v Celju.

Zalec. Iz ruskega ujetništva se je oglasil uradnik Savinjske posojilnice g. Vilko Senica. Piše, da je zdrav in da se nahaja v Taškentu v azijski Rusiji. Kakor znano, se je mesca januarja razneslo po Seničevih tovariših, da je prišel v Karpatih.

Laški trg. V ponedeljek, dne 14. junija, je umrl upokojen poštni nadkontrolor Ludovik Pohl.

Zidani Most. Vojaški novinec Franc Štampihar iz Brežic se je dne 9. junija peljal preko Zidanega Mosta v Maribor. Na tukajšnji postaji je tako nesrečno padel pod železniški voz, da mu je kolo zdrobilo desno nogo. V celjski bolnišnici so morali revežu nogo odrezati.

Zadnja poročila došla v petek dne 18. junija.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Uradno se razglša dne 17. junija:

Rusko bojišče.

Tudi včeraj se niso mogle porazene ruske armade nikjer ustaviti.

V srednjem delu Galicije so nadaljevale na celi bojni črti svoje umikanje v smeri proti severozhodu in izhodu. Močne zadnje straže so imele nalogo kriti umikanje ruskih armad. Zavezniške čete hudo zasledujejo ruske armade. Severno od Sieniave prodirajo naše čete čez Cieplice in Cevkov in so včeraj zapobile močne ruske čete, ki so se še borile na galiških tleh, čez državno mejo, pri čemur so imeli Rusi težke izgube.

Na izhodni strani so dosegle zavezniške čete Lubačov, so izrgale v hudem boju Rusom Niemirov in prodirajo dalje proti Janovu.

Ob Lvovski cesti so zapobile čete gen. Böhm-Ermollija pri Volčuhu še v večernih urah močne ruske zadnje straže čez Verešico in so o polnoči z naskokom zavzele zahodni del Grodeka. Tudi na južni strani Grodeka so Rusi zapustili zahodni breg Verešice.

Južno od reke Dnjester je položaj v obče nesremenjen.

Italijansko bojišče.

Na bojni črti ob reki Soči so vnovič odbile naše čete več sovražnih napadov, pri čemur so imeli Italijani težke izgube. V skalovitem gorovju Krna se nadaljujejo boji gorskih čet.

Na koroški meji se ni pripetilo nič pomembnega.

Na Tirolskem so bili sovražni sunki proti sedlu Tiliach, v ozemlju Tofane, pri Tre Sassi, na Buchensteinu in na Monte Coston (izhodno od Folgarije) odbiti.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Hüfer, podmaršal.

Janov leži 22 km severno-zahodno od Lvova in 20 km severno-izhodno od Grodeka. Volčuha leži 8 km zahodno od Grodeka. Sedlo Tiliach v Karnskih alpah tvori prehod iz doline Tiliach na Italijansko, in leži na meji med Tirolsko in Italijo, 7 km zahod-

no od koroško-tirolske meje. Ozemlje Tofana se razteza zahodno od doline Ampezzo, na zahodni strani se pa nahajata prelaza Tre Sassi in Buchenstein.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Iz velikega vojnega stana se dne 17. junija poroča:

Severno od Sieniave so prisilili napadi zavezniških čet Ruse, da so morali zapustiti svojo postojanko in se umakniti proti Tarnogradu.

Armada generalnega polkovnika pl. Mackensea je hudo zasledovala sovražnika. Z naskokom je zavzela Dahnov in Lubačov, Rusi so zapustili južni breg Smolinke, strla je v kratkem času ruski odpor pri Niemirovu in prekoračila cesto Niemirov-Javorov. Dalje proti jugu so se Rusi umaknili proti Verešici.

Na južni strani močvirij reke Dnjester je položaj nespremenjen.

Tarnograd leži 22 kilometrov severno od Sieniave, in sicer že na ruskih tleh. Dahnov pa leži 6 kilometrov severno od mesta Lubačov.

Hudi boji pri Stryju.

Listu „Az Est“ se poroča iz Stryja, da se bijejo severno od Stryja in na bojni črti reke Dnjestra sredi boji. Rusi hočejo tukaj užugati čete generala pl. Linsinga, ki se borijo izvanredno hrabro, in popraviti s sunkom na bojni črti Dnjestra prodiranje teh nemških čet pri Grodeku. Čete armade generala Linsinga so v zadnjem času odbijale noč in dan močne ruske sunke. Izgube Rusov so zelo velike.

Rusi napenjajo na tem ozemlju vse svoje sile zaradi tega, da za vsako ceno preprečijo izgubo — Lvova, kar je za Rusijo ne le v strateškem, ampak tudi v moralnem oziru velikanske važnosti. Ozemlje, na katerem se bojujejo čete generala Linsinga, je gozdovito in zelo močvirnato, kar zelo ovira gibanje čet in zahteva, da se na tem ozemlju postopa zelo previdno.

Naše čete v Besarabiji.

Rumunski list „Dimineata“ poroča, da so naše avstrijske čete Novosielico (leži v Besarabiji na levem bregu reke Prut) močno utrdile in opremile s težko artilerijo. Ruske čete, ki se umikajo, požgejo vse vasi in vsa sela, katere morajo zapustiti in pozivajo prebivalstvo, da jim mora slediti, češ, v te kraje bodo v kratkem ukorakali nemški divjaki. Naše čete so približno 50 km udrele notri v Besarabijo. Mesto Chotin (ruska trdnjava v Besarabiji) je zopet v veliki nevarnosti.

Naše vrle obmejne čete.

„Kärntner Tagblatt“ piše: Kakšnega duha so naše vrle čete na naših obmejnih hribih, kažejo sledeče epizode, ki se nam poročajo od zanesljive strani. V okolišju Krna je bil na nekem mestu osamljen oddelek 30 mož, ki so bili slučajno brez municije. Tedaj so se od spodaj približale tri sovražne stotnije, ki so s klicanjem pozvale oddelek, naj se uda. Naši vrli vojaki pa so odgovorili, naj le pridejo gor. Italijani pa niso prišli daleč, kajti naši so izpustili pravo lavino kamenja, ki je temeljito pokvarila Italijanom prihod. K sreči je tudi kmalu prišel večji oddelek, tako, da se Italijani niso več upali naših resno nadlegovati. Na Plöcknu zopet so bili lovci v večjem številu v strelskih jarkih nasproti močnim italijanskim pozicijam. Ležanje v strelskih jarkih pa je bilo našim pogumnim lovcom mnogo predolgočasno. Na lastno pest so kar naenkrat zapustili varna kritja ter naskočili pozicije Italijanov, ki so od same osupljenosti pozabili streljati in se le v zadnjem hipu pričeli delovati z ročnimi granatami. Lovci so z razmeroma majhnimi žrtvami zavzeli sovražne pozicije.

Zakaj napadajo Italijani Plave.

Državna meja je od Plav oddaljena le kakih 12 kilometrov. Od italijanskih obmejnih krajev Venco in S. Giovanni peljeta dve cesti — ki se združita pri Sv. Martinu — v Plave. Ta okolščina je najbrže pri Italijanih soodločevala, da so namerili svoje napade ravno na Plave. Morda so upali, da bodo mogli, če se jim posreči ta napad, od severa odbiti naše mostne utrdbe pri Gorici. Spričo neprevlelike relativne višine (povprečno 700 m) Planine, ki leži vzhodno ob Soči med Solkanom in Kanalom, so morda sovražniki mislili, da se jim bo napad razmeroma lahko posrečil. Razentega se Soča ravno pri Plavah precej lahko jasira. Ondotni most so naše čete seveda skoro gotovo razdrle.

Drugih prednosti pa Plave ne nudijo Italijanom. Planina je razrastek Trnovskega Krasa. Čez planoto vodi le par kamnitih stez, po katerih se pride — direktno brez cilja — še le po velikih ovinkih morda v Vipavsko dolino.

Boji pri Plavah imajo torej le taktičen pomen, strateško so brezpomembni. Sicer pa se je našim

četam posrečilo, sovražnikov napad tudi pri Plavah z velikimi izgubami za sovražnika odbiti.

Nemci v Rigi.

Iz Stockholma se poroča, da so se Nemci izkricali v Runö, delu ruskega pristanišča v Rigi. Izkracani nemški mornarji so razstrelili svetilnik ter so spustili skladišči petroleja v zrak.

Naši zrakoplovci v Srbiji

Srbski časnikarski urad poroča dne 17. junija, da so sovražni (avstrijski) zrakoplovi vrgli na mesto Požarevac (južnoizhodno od Beograda) 9 bomb. Več oseb je bilo ubitih in ranjenih.

Napad Zeppelinovcev na Angleško

Berolin, 17. junija.

Nemška admiraliteta uradno poroča: V noči od 15. na 16. junija so nemške mornariške zračne ladje napadle angleško severozahodno obal. Na utrjeni kraj ob obali so metali bombe, katere so zažgale celo vrsto industrijskih podjetij, med temi velik plavž. Več teh naprav je razrušenih. Angleži so zračne ladje močno obstreljevali; posebno silen je bil ogenj neke obrežne baterije. Zračne ladje so baterijo napadle z bombami in jo prisilile, da je umolknila. Zračne ladje niso trpele nikake škode.

Ranjeni, padli in ujeti.

Pešpolk št. 87:

Ujeto moštvo:

Majerič Franc, pešec; Malgaj Jakob, pešec; Martino Janez, pešec; Mavrin Franc, pešec; Medved Urban, pešec; Janez Merc, pešec; Miok Miklos, nadomestni rezervist (Tomsk v Rusiji); Mlinarič Franc, četovodja; Modic Lovro, pešec; Modrič Jožef, pešec v rezervi; Mohorko Anton, pešec; Mohorko Franc, pešec; Molan Janez, pešec; Moskon Anton, pešec; Mramor Janez, pešec;

Narat Franc, pešec; Nareks Anton, pešec; Naveršnik Jožef, pešec; Nerat Janez, pešec; Novak Ljudovik, pešec; Oceppek Janez, pešec; Ogorelec Anton, pešec; Ogriček Jakob, pešec; Omerzu Janez, pešec; Orel Janez, pešec; Ott Ferdinand, pešec;

Parfant Valentin, trobentač; Pavlič Franc, pešec v rezervi; Pavrič Alojzij, pešec; Pečnik Alojzij, pešec; Peklar Aleks., pešec; Petek Franc, pešec; Pevec Jurij, pešec; Podgoršek Martin, poddesetnik; Podgoršek Mihael, pešec; Podmenik Ignacij, pešec; Poljanšek Franc, pešec; Ponderk Franc, pešec; Posnič Karol, pešec; Potočnik Janez, pešec; Primožič Franc, pešec; Privšek Albin, pešec; Pšeničnik Franc, pešec;

Rakun Janez, pešec; Rakuš Franc, pešec; Rakuša Jan., pešec; Razboršek Jožef, pešec; Ravnjak Alojzij, poddesetnik; Rebernik Karol, pešec; Reberšek Janez, pešec; Reich Anton, pešec; Remič Martin, pešec; Rodošek Jožef, pešec; Rojc Ignacij, titularni četovodja; Rotovnik Franc, pešec; Rožmarin Franc, pešec;

Salej Janez, pešec; Sattler Štefan, desetnik; Šegal Jan., nadomestni rezervist; Širovnik Martin, pešec; Sissič Paskal, pešec; Skof Mihael, pešec; Skok Franc, pešec; Skok Valentin, pešec; Smonkar Franc, pešec; Solinc Jurij, pešec; Špan Jak., pešec; Špan-Jazbinšek Franc, pešec; Špeh Jakob, pešec; Špile Anton, pešec; Stebih Franc, pešec; Sternat Anton, pešec; M. Štifter, pešec; Stopfer Alojzij, pešec; Strašek Valentin, pešec; Struž Peter, pešec; Stumberger Andrej, desetnik; Sturbej Jožef, pešec;

Tajnshek Janez, nadomestni rezervist; Teršek Franc, pešec; Tomažič Karol, pešec; Trpin Janez, pešec; Tschuchnig Franc, pešec;

Umek Jožef, pešec; Umart Jernej, pešec; Vaupotič Anton, pešec; Vede Valentin, pešec; Verbanjšek Anton, pešec; Veršič Anton, pešec; Vezovnik Jurij, pešec; Vidmajer Jožef, pešec; Vidovič Franc, pešec; Vrabl Franc, pešec v rezervi; Vratič Andrej, pešec; Vrez Franc, pešec;

Zadravec Jožef, pešec; Zajko Ignacij, pešec; Zajšek Šimon, pešec; Zamernik Matija, pešec; Zaveršnik Alojzij, pešec; Zaveršnik Anton, titularni narednik; Zemljak Janez, nadomestni rezervist;

Zmauc Janez, pešec; Župevc Anton, pešec.

Častniki:

Drescher Janez, poročnik, ujet; Hosperger Jaromir, praporščak, mrtev; Langhammer Pavel, kadet, ujet; Lapajne Vanko, poročnik, r;

Münz Oskar, poročnik, r;

Ringhofer Rudolf, poročnik, mrtev.

Domobranski pešpolk št. 26:

Pri imenih brez označbe ali mrtvih ali ujet, se gre za ranjence.

Častniki:

Ambrož Franc, kadet; Gerbin Hugo, nadporočnik.

Moštvo:

Ablak (Oblak) Tomaž, pešec, ranjen in ujet; Albrecher Ivan, 10. stotnija, mrtev, 27. 1. 1915; Aršešnik Leopold, 10; E. Auer, 2, ujet;

Baldaš Anton, 10; Brenser Ignacij, 12, mrtev, 27. 1.; Bresočnik Jakob, 12, mrtev, 27. 1.;

Čačuka Ivan, 2, ujet; Čeh Feliks, 11, ujet; Codej Franc, 8; Čokan Josip, 2;

Deleja Anton, 10, mrtev, 5. 2.; Divjak Franc, 1; Doba E. J. 2; Dolbelo Anton; Drevenšek Franc, 2;

Ehm Edvard, 10;

Flis Ferdinand, 7, mrtev, 3. 2.; Freiding Ivan, 2; Fuchs Franc, 10;

Gaisch Franc, 9; Gangl Josip, 10; Garšak Karol, 7; Gastan Anton, 2; Guzej Martin, 7;

Haas Alojzij, 12; Hartner Anton, 11; Hehal Karol, 12; Held Franc, 8;

Jahn Oton, 7; Jank Josip, 12, mrtev, 27. 1.;

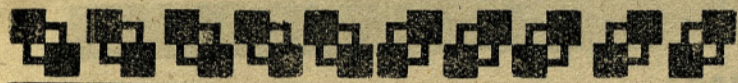
Kančič Anton, 10, mrtev, 27. 1.; Klobasa Josip, 5, Maribor; Kobanc Mihael, 11; Kodrič Jernej, 12; Korošek Josip, 2, mrtev, 4. 2.; Korošek Karol, 1; Koštomaj Ivan, 7; Blanca, mrtev, 4. 2.; Kovačič Jakob, 10; Krajnc Ivan, 7, mrtev, 3. 2.; F. Kramberger, 10, mrtev, 3. 2.; Krastič Lranc, 11; Krojs Alojzij, 10; Krošl Franc, polkovnik štab;

Lah Franc, 12; Lampel Ernest, 10, mrtev, 5. 2.; Lapuh Franc, 12, mrtev, 27. 1.; Laubič Anton, 7, mrtev, 7. 2.; Lenc Ivan, 1; Lešnik Ivan, 2; Loriger Štefan, 2; Loščar Alojzij, 6; mrtev; Lešnik Josip, 3, Maribor;

(Daje prih.)

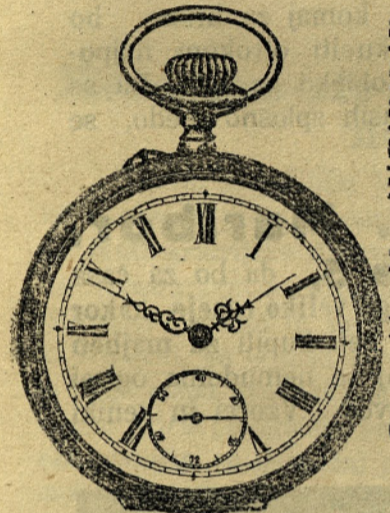
4 čevlarske pomočnike za vojaško delo sprejme takoj Valentin Glušič, čevlarski mojster, Maribor, Tegetthoffstr. stev. 32.

Sedlarska obrt v večjem kraju na Sp. Štajerskem, dobro upejljana, se radi družinskih razmer pod ugodnimi pogoji odda. Vpraša se v upravnistvu »Straža«.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od K 2 40
Sreb. verižice damske K 3 60
Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamči!

Precizijske ure, Schafhausen, Zenith, Omega, Eterne

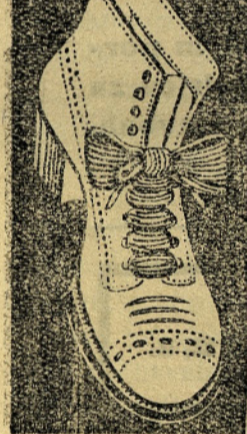
Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

ČEVLJE

za moške, ženske in otroke, kakor tudi usnjate gamašne in galošne najboljše kakovosti prodaja doma in razpošilja po najnižjih cenah veletrgovina

R. Stermecki v Celju št. 300

== Pišite po cenik. ==

Tesarje

sprejme Ivan Špes, načelnik Zadruga tesarjev v Mariboru in po sestnik parnega mlina in parne zage v Windenauerstrasse št. 26, Maribor. Tesarji zaslužijo po kakovosti dela po 50, 60 in 70 vinarjev na uro, stanovanje prosto, živež dobijo po ceni pri delodajalcu samem.

Zahvala.

Za iskreno, vsestransko sočutje povodom prebriske izgube mojega preljubega sina

Vladimirja Tratnik

izrekam tem potom vsem, ki so dragoga ranjkega spremljali na zadnji poti na mirodvor, najpriskrenejšo zahvalo.

Zlasti se zahvaljujem gospodu Francu Horvat, akademičnemu slikarju v Mariboru za njegov požrtvovalni trud; v mojih najbridkejših urah se je izkazal za najplemenitejšega prijatelja.

MARIBOR, dne 16. junija 1915.

Globoko žalujoči Karol Tratnik
pasar v Mariboru.

Zahvala.

Za iskreno, vsestransko sočutje do srčno ljubeče soproge ozir. matere, povodom prebriske smrti, se najiskreneje tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem zahvaljujemo, ki so ljubljeno rajnko

Lucije Jurše roj. Harič

veleposestnico na Smolniku na zadnji poti na mirodvor spremljali.

Posebna zahvala bodi izrečena domačemu č. g. kaplanu, ki so jo tolažili ob zadnji briski uri in č. g. lembaškemu župniku, ki so vodili ob obilnem spremstvu sprevod na ruško pokopališče.

Ljubo rajnko priporočamo v pobožno molitev.

Smolnik pri Rušah, dne 11. junija 1915.

Globoko žalujoči ostali.

Drva suha, mehka ali pa tudi trda, in sicer 10 ali 12 meterskih sežnjev, kupi takoj tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Kdor jih ima, naj se oglasi!

Kupujem

seno, slamo, fižol in sploh vse poljske pridelke po najvišjih cenah

Ant. Birkmaier

Maribor, Meljska cesta 29 (Mellingerstr.)

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

31. c. kr. državna loterija

za skupne vojaško-dobrodne namene.

Ta loterija v denariju vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

15. jul. 1915.

Cena srečke 4 krone.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Verdere Zollamtsstrasse 5, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, poštno-brzojavnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se dopošiljajo poštne prosto.

C. kr. generalno ravnateljstvo za državne loterije
(oddelek za dobrodelne loterije).

STRAŽA
in
SL. GOSPODAR

se prodaja v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:

Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška ulica št. 5.

Papirna prodajalna g. Pristernik, Tegetthofova ulica.

Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža).
» v Gosposki ul. (nasproti hotelu nadvojvoda Ivan).

Trafika v Grajski ulici.

» » Tegetthofovi ulici (g. Žifko, blizu glavnega kolodvora).

Trafika na Tržaški cesti (nasproti magdalenski cerkvi).

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Pičl.

Ptuj:

Papirna trgovina g. J. N. Peteršič.

Celje:

Papirna trgovina Goričar & Leskošek.
Trafika v Narodnem Domu.

Sv. Jurij ob juž. žel.:

Trgovina g. Janko Artmana.

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Sv. Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Terezije Čauš.

Slov. Gradec:

Trgovina g. Bastjančič.

Sv. Vid pri Ptuj:

Mostninar g. Anton Kmetec.

Ljutomer:

Trgovina g. Alojzija Vršič.

Brežice:

Trgovina g. Antona Umek.

Soštani

Trgovina g. Ane Topolnik.

Luče v Sav. dol.:

Posestnik g. Franc Dežman.

Vojnik:

Trgovina g. A. Brezovnik.

Celovec:

Trgovina g. J. Vajncerl, Velikovška cesta 5.

Guštanj (Koroško):

Trgovina g. Vinko Brundula.

Verželj:

Trgovina gosp. Koroša.

Kozje:

Trgovina gospoda Druškoviča.

Opomba: Če kdo hoče prodajati naše liste, naj naznani tiskarni sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta 5. — Prodajalci dobijo dalekosežni popust.

URE

Točna postrežba

Velika zaloga ur, dragocnosti, srebrnine in optičnih reči po vsaki cenl.

Tudi na obroke. - Ilustr. cenik zastoj. - Gramofoni 20-200 K

Niklasta remont-ura K 8 50
Pristna srebrna ura K 7 -
Original omega ura K 24 -
Kuhinjska ura K 16 -
Budilka niklasta K 8 -
Poročni prstani K 2 -
Srebrne verižice K 2 -

Večletno jamstvo.

**Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach**

urar in očalar

MARIBOR, Gosposka ul. 25

Kupujem zlatino in srebro.

SIROLIN "Roche"

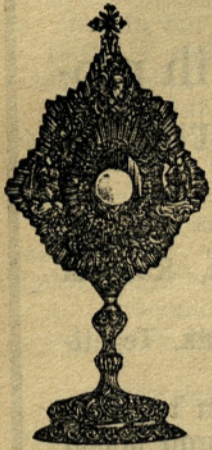
Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obverovati se bolezninogo jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašarom bronkijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znafno olehča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobiva
vseh lekarnah
à K. 4.-

Prva in največja delavnica za cerkvena dela na slovenskem jugu

K. Tratnik

špecialist v izdelovanju cerkvenega orodja in posode

Maribor Pfarrhofg. 3

se priporočam prečastiti duhovščini za naročila vsakovrstnih monštranc, kelihov, lestencev, svečnikov itd. Staro cerkveno orodje popravljam, pozlatim in posrebrim v ognju. — Za vsako delo jamčim. — Mnogo priznanih pisem na razpolago.

Velika svota denarja

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. —

Brezplačna poasnila pošilja:

Srečkovno zastopstvo 14, Ljubljana.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisne **XX** po raznih cenah. **XX** Za gostilničarje: Papirnatu servijete vsled novih predpisov namestnije v Gradcu po zelo nizkih cenah.

POZOR!

POZOR!

Ker je sedaj mnogo obitelji, katere pogrešajo moške, kateri so bili poklicani pod orožje, podpora pa zadostuje komaj za hrano, bo mnogim zelo težko kučiti otrokom najpotebnejšega perila in obleko za solo. Da se omili v teh revnih časih splošno bedo, se je odločil trgovec

J. N. Šoštarich .: Maribor,

Gosposka ulica 5, da bo za časa vojne prodajal vse blago veliko ceneje, kakor popreje. Kdor torej želi kupiti za majhen denar dobro blago, naj se nemudoma oglasi pri omenjenemu trgovcu. Vzorci in ceniki se pošljejo zastonj.

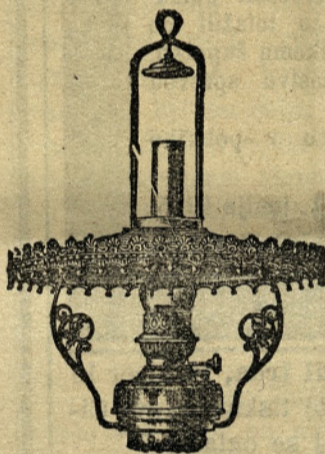
Pozor kmetovalci!

Preskrbite si pravočasno, posebno sedaj v vojskinem času, jamčena, zanesljiva in kaljiva semena, n. pr.: domačo, nemško (Lucerna), kamnito deteljo, travo, peso rumeno in rudečo, sploh vsa poljska, kakor tudi vrtna in cvetlična semena od znane in odlikovane trdke Mauthner, ki se dobivajo pri domači trdki

I. RAVNIKAR .: CELJE

Trgovina s špacerijskim blagom, z barvami in deželnimi pridelki ter zaloga vseh vrst mineralnih vod.

Solidna in točna postrežba.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina

Na debelo!

Na drobno!

FRANC STRUPI .: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za odoobe. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru T. Z. I. R. S.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 $\frac{1}{2}$ %, proti trimesčni odpovedi po 4 $\frac{1}{2}$ %. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinalo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 $\frac{1}{2}$ %, na vknjižbo sploh po 5 $\frac{1}{2}$ %, na vknjižbo in poroštvo po 5 $\frac{1}{2}$ %, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih savodih prevzame posojilnica v svoje lasti proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kolke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in prošnje prejema vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju
registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 $\frac{1}{2}$ %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kolke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike, -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.